

LAHTI MYLLYOJA

MJR 398 01 0016

Kivikautisen asuinpaikan arkeologinen koekaivaus

Hannu Poutiainen
Lahden kaupunginmuseo
Päijät-Hämeen maakuntamuseo
2001

Rahoitus
Euroopan Unionin Aluekehitysrahasto
Lahden kaupunki
Hollolan kunta

1.	Kohde	1
2.	Johdanto	2
3.	Kaivausmenetelmät ja olosuhteet	2
3. 1.	Työntekijät ja kaivausolosuhteet	2
3. 2.	Kaivausmenetelmät	3
4.	Havainnot	5
4. 1.	Pintapoiminta	5
4. 2.	Koekuopat	5
4. 3.	Koeojat	6
4. 3. 1.	PE-koeoja	6
4. 3. 2.	IL-koeoja	7
4. 4.	Kaivausalue	9
5.	Löydöt	11
6.	Yhteenvedo ja tulkinta	25

LIITTEET	1	Kartat
	2	Negatiiviluettelo
	3	Diapositiiviluettelo
	4	Mustavalkokuvat
	5	Koekuopat
	6	Kairaukset
	7	Radiohiiliajoitusnäytteet
	8	Makrofossiilinäytteet

3.2. Kaivausmenetelmät

Maanomistaja Hannu Näveri oli ystävällisesti jättänyt viljelemättä tietyn, ennalta sovitun peltoalueen kohdan. Sinne paalutettiin itä-länsi -suuntainen ja metrin levyinen 14 m pitkä koeoja. Sitä jatkettiin 5 m peitteiselle alueelle. Tähän koeojaan nähden paalutettiin poikittainen, pohjois-etelä -suuntainen koeoja, 4 m ensimmäisen ojan kummallekin puolelle.

Peruslinja ja poikittaislinja paalutettiin käyttäen vaaituskojetta, linjakeppejä ja kelamittoja. Muut koeojien paalut laitettiin paikalleen käyttäen hyväksi perus- ja apulinjaa sekä kelamittoja. Koordinaatistossa x kasvaa pohjoiseen ja y itään. Ruudun koordinaatti määräytyi lounaiskulman mukaan. Kaivausalueen koordinaatisto kiinnitettiin läheisen talousrakennuksen kulmiin käyttäen apuna kulmaprismaa, kelamittoja ja linjakeppejä. Kaivauksella käytetty korkeuskiintopiste siirrettiin jonovaaituksella Lahden kaupungin korkeuspisteestä nro 17052 (72,232 m mpy).

Pintavaaitus tehtiin metrin välein, minkä jälkeen poistettiin pintakerros. Pinta- tai kyntökerroksen poiston jälkeen vaaittiin lähtötaso. Sitten kaivettiin ensimmäinen kerros teknisen kerroksen paksuuden ollessa teoriassa 5 cm. Ns. massalöydöt otettiin talteen 1 x 1 m ruuduittain. Kaivettaessa havaituille esineille sekä keramiikkakeskittymille mitattiin koordinaatit 1 cm:n tarkkuudella. Samoin meneteltiin keramiikan reuna- ja pohjapalojen sekä koristeltujen kylkipalojen kohdalla.

Koeojat piirrettiin pääosin mittakaavaan 1:50, kuten myöhemmin avattu kaivausaluekin. Niistä kohdista, joissa havaittiin anomalioita tai kiveystä, tasokartat piirrettiin mittakaavaan 1:20 tai 1:10. Koeojien yhdestä seinämästä piirrettiin leikkauskartat mittakaavaan 1:50. Kaivausalueen kaikki seinämät piirrettiin mittakaavaan 1:20. Tasot, leikkaukset ja rakenteet sekä eräät in situ -löydöt valokuvattiin dia- ja mustavalkofilmille. Kuvat on arkistoitu Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistoon.

Peltoalueella, pohjois-eteläsuuntaisesta PE-koeojasta, kyntökerros kaivettiin pois lapioilla ja maa-aines seulottiin. Kyntökerrosta poistettiin siihen saakka kunnes näkyvissä oli pääasiassa koskematon hiekkaa. Hiekan/ hiedansekainen peltomulta oli kaivasta edeltäneen viikonlopun rankkojen sateiden aikana kastunut läpikotaisin, joten seulominen pienisilmäisimmillä (4 mm) seuloilla oli hidasta. Käyttäen 5 mm silmäkoon seuloja työ onnistui selvästi paremmin.

Maanantain ja tiistain välisenä yönä alkoi yhtenäinen sade, jota ennen ensimmäiseen tasoon kaivettu koeoja peitettiin kevytpeitteillä. Seuraavassa vaiheessa ryhdyttiin poistamaan kyntökerrosta itä-länsi -suuntaisesta IL-koeojasta. Jatkuvan sateen takia seulominen oli hankalaa ja työhön käytettiin 6 mm ja 8 mm silmäkoon seuloja, joista hiekkamulta meni kohtalaisesti läpi, joskin 6 mm seulalle syntyi kurapalloja, jotka piti lastalla raapia seulan läpi. Suurehkon silmäkoon ja märän maa-aineksen takia talteen saatiin todennäköisesti vain kookkaimmat löydöt. Tämän takia löydöt

eivät ole eri ojissa vertailukelpoisia pinta- tai kyntökerroksen osalta.

Myöhemmin jatkettiin PE-ojaa pohjoispäästä yksi metri ja avattiin uusi alue PE-koeojan ja IL-koeojan muodostamaan koillisnurkkaan peitteiselle alueelle. Lisäksi avattiin PE-ojan ja sen itäpuolella olevan IL-ojan välinen kaivamatta jäänyt 1 x 1 m ruutu. Alueelta poistettiin sinne ajettu sorakerros ja kaivettiin lapiolla humuksen ja hiekan sekainen maa, joka sitten seulottiin 8 mm seuloilla. Ensimmäisestä kerroksesta lähtien maa kaivettiin lastalla, ja kaikki maa-aines seulottiin 4 mm tai 5 mm seuloilla. Kolmannesta kerroksesta lähtien kaikki kaivausalueen hiekat seulottiin 4 mm seuloilla: lajittuneena, puhtaana, kivettöminä ja jo hieman kuivahtaneina ne menivät seulasta läpi suhteellisen hyvin. Tavoitteena oli saada talteen myös mahdolliset kalanluut, jotka helposti menevät isosilmäisemmästä seulaverkosta läpi. Muutoin kaivausalueelta oli tarkoituksena löytää kiinteitä rakenteita sekä lisää mm. keramiikkaa. Avattavan alueen liepeiltähän oli koeojista löytynyt suhteellisen runsaasti saviastianpalasia sekä rapautuneita kiviä.

Koekaivausalueeseen liittyen tehtiin koekuopitusta (50 x 50 cm) kaivauskoordinaatiston mukaisella kahdella linjalla. Kuopat kaivettiin lapiolla ja lastoilla yleensä pohjaan saakka. Koekuopista poistettiin ensin turve, sitten kaivettiin lapiolla pintakerros (humus, hiekka, noki). Sen jälkeen jatkettiin kaivamista lastalla 5 cm:n kerroksissa. Maa-aines seulottiin 5 mm seuloilla. Kuopista tehtiin luettelo, johon merkittiin kuopan sijainti (x y z), syvyys, anomaliat, maalajit ja mahdolliset löydöt sekä eräissä tapauksissa artefaktien löytösyvyys ja suhde maakerrokseen. Koekuopituksella tutkittiin asuinpaikan laajuutta peitteisellä alueella. Ennen kaivauksen alkua pellon pinnalta kerättiin talteen havaitut artefaktit. Pintapoimintaa jatkettiin lisäksi laajemmalla alueella. Siinä pyrittiin selvittämään mm. asuinpaikan laajuutta peitteettömällä alueella. Järjestelmällisen koekuopituksen ohella tehtiin intuitiivista kuopitusta asuinpaikan ulkopuolella. Siinä pyrittiin lähinnä selvittämään olisiko ylemmillä rantakorkeuksilla merkkejä varhaisemmasta eli mesoliittisesta asutuksesta.

Radiohiiliajoitukseen sopivia hiilinäytteitä saatiin vain yksi. Tämä johtui siitä, että ylempien historiallisen ajan kulttuurikerrosten takia kontaminaation mahdollisuus oli suuri. Ajoitettavia rakenteita löytyi ainoastaan yksi, ja siihenkään ei aivan suoraan liittynyt hiiltä. Sen vierestä otettiin kuitenkin edellä mainittu näyte. Keramiikassa oli vain muutamia paloja, joissa oli mahdollisesti vähän karstaa; niistä pyritään tekemään radiohiiliajoitus. Lisäksi yritetään ajoittaa palanutta luuta. Kasvijäännösnäytteitä ei kulttuurikerroksista otettu lainkaan em. kontaminaatiomahdollisuuden takia. Kaksi maa.- ja puulajinäytettä otettiin geologisesta kontekstista.

4. Havainnot

4.1. Pintapoiminta

Ennen kyntökerroksen poistoa kerättiin pintalöydöt talteen kylvämättä jätetyltä peltolohkolta. Sen lisäksi tehtiin pintapoimintaa kaivausalueelta etelään ja kaakkoon olevalta peltoalueella. Se on topografian ja maalajin perusteella hyvinkin potentiaalista asuinpaikka-aluetta. Siellä on jo aiemmin tehty pintapoimintaa vuoden 2000 ns. täsmäinventoinnin yhteydessä ja vuoden 2001 keväällä ennen kaivauksia. Niissä maastokäynneissä ei kuitenkaan ollut löytynyt esihistoriallisia artefakteja.

Kaivausten aikana pellon ja metsän reunasta, perunapellon vierestä ($x = 6757\ 680$, $y = 3429\ 420$), löytyi kivistä (KM 32673: 779). Sen löytöpaikalle kaivetusta koekuopista ei tullut löytöjä. Perunapellon alapäästä, sen lounaiskulmasta, löytyi kvartsi-iskos (KM 32673: 781). Sen lähistöltä löytyi lisäksi mahdollinen saviastian palanen (KM 32673: 780). Muita artefakteja ei löytynyt hyvistä pintapoimintaolosuhteista huolimatta. Mahdollisesti asuinpaikka ei ulotu tälle alueelle tai kenties löydöt ovat hautautuneet eroosion kasaaman maa-aineksen alle. Rinnehän on tällä kohdalla jyrkempi ja pitempi kuin nyt kaivetulla Myllyojan asuinpaikan osalla.

4.2. Koekuopat

Kaivausalueen linjaa 204 jatkettiin pohjoiseen ja etelään koekuoppien kaivamista varten. Pohjoispuolen koekuopista ei tullut mitään löytöjä. Sen sijaan eteläpuolen koekuopista niitä tuli useita. Koekuopasta 95/204 löytyi selvä keramiikkakeskittymä (KM 32673: 753 - 757) sekoittuneen kerroksen alapuolelta; kuoppaa ei kaivettu pohjaan vaan kaivaminen lopetettiin noin 5 cm häiriintyneestä kerroksesta alaspäin eli pinnasta noin 30 cm. Viisi metriä etelään, kuopasta 90/204 löytyi suhteellisen runsaasti ja suhteellisen isokokoisia palaneita luunkappaleita (KM 32673: 751 - 752). Koekuopasta 75/204 tuli vielä kolme pientä kvartsi iskosta (KM 32673: 747).

Kaivausalueen linjaa 106 jatkettiin itään. Ensimmäinen koekuoppa kaivettiin 10 m päähän kaivausalueesta. Siitä löytyi mm. keramiikkaa, kuten myös kolmesta vielä idemmäksi kaivetusta kuopasta, jotka olivat 5 m:n välein. Talousrakennuksen takia linjaa jouduttiin siirtämään 2 m pohjoiseen ja linjaa jatkettiin sitten 10 m itään. Sinne kaivettiin kaksi koekuoppaa, joista kummastakaan ei tullut löytöjä.

Mainituista koekuopista itään on tasanne (maalajiltaan lähinnä harjusoraa, jonkin verran maakiviä), joka sijaitsee jyrkähkön kallioalueen alapuolella noin 75 m mpy. Sinne kaivettiin 13 koekuoppaa lapioilla, ja maa-aines seulottiin 5 mm seuloilla. Koekuopista ei tullut löytöjä. Tästä

koekuopitusalueesta 60 - 100 m eteläkaakkoon kaivettiin viisi koekuoppaa, joista kolme kivikirveen löytöpaikalle (73,5 - 74 m mpy) pellonreunaan ja kaksi metsän puolelle. Maalaji oli lähinnä hiesua. Kuopista ei tullut löytöjä. Tästä koekuopitusalueesta noin 50 m itäkoilliseen kaivettiin 5 koekuoppaa tasanteelle, missä maalaji on lähinnä harjusoraa. Nämäkin kuopat olivat löydöttömiä.

4.3. Koeojat

4.3.1. PE-koeoja

Pintakerros

Koskemattoman maa-aineksen päällä oli tummaa kyntökerrosta 5 - 15 cm. Paksuus vaihteli kyntöpalkkien mukaan, mutta havaintojen perusteella kyntösyvyys oli kuitenkin ollut noin 15 cm. Kyntökerroksesta löytyi eri ruuduista vaihtelevia määriä keramiikkaa, palanutta luuta ja kvartseja. Pintakerroksen alapuolinen taso oli lähtötaso, jonka jälkeen aloitettiin lastalla kaivaminen ja tasojen varsinainen dokumentointi.

1. kerros

Ensimmäisen kerroksen alapuolinen taso on ensimmäinen taso. Kerros sisälsi hiekan lisäksi hiukan peltomultaa ja paikoin pieniä hiilenpaloja. Kerroksesta löytyi eri ruuduista keramiikkaa, palanutta luuta ja kvartseja. Aivan koeojan luoteiskulmassa oli jo pellon pinnalla havaittavissa nykinkokoisia rapautuneita kiviä, joita tuli myös kyntökerroksesta ja ensimmäisestä kerroksesta. Tästä ruudusta tuli myös eniten keramiikkaa.. Ruudussa oli havaittavissa punertavaa hietaa ja hiekkaa verrattuna ympäristöön, jossa maa-aines oli väriltään kellertävää.

2. kerros

Toinen kerros oli tämän koeojan alueella käytännössä kokonaan koskematon ts. resenti maankäyttö ei ollut sitä sekoittanut. Lukuun ottamatta ruutua 96/200, joka meni pohjaan toisen kerroksen jälkeen, toisesta kerroksesta tuli löytöjä kauttaaltaan suhteellisen tasaisesti: keramiikkaa, palanutta luuta ja jonkin verran kvartseja. Koeojassa ei toisessa tasossa ollut muita mainittavia värjäytymiä, kuin että sen pohjoispuolisko oli punertavampi kuin eteläpuolisko.

3. kerros

Kolmannesta kerroksesta löytöjä tuli vähemmän ojan eteläpäästä ja ne olivat pienempiä kuin pohjoispään ruuduissa. Sieltä tuli suhteellisen kookkaita keramiikan paloja. Pohjoispään maa-aines oli väriltään punertavampaa kuin eteläpäässä. Ruudut 97/200 ja 98/200 menivät pohjaan kolmannen kerroksen jälkeen: niistä tuli kolmannesta kerroksesta vain pari keramiikan murua toisesta ja 3 pientä luun murusta toisesta ruudusta.

4. kerros

Neljännestä kerroksesta löytöjä tuli jo selvästi vähemmän kuin ylemmistä kerroksista. Ruutujen 99/200 - 104/200 alueelta niitä tuli kuitenkin kauttaaltaan.

5. kerros

Viidennessä kerroksessa löytöjä tuli enää muutamia ruutujen 99/200 - 101/200 alueelta. Tasoissa ei näkynyt erityisiä värjäytymiä eikä mitään kiveyksiä. Maalaji oli koko ajan hieno lajittunut hiekka. Kaivamista jatkettiin ruutujen 99/200 - 101/200 alueella vielä viitisen senttimetriä, minkä jälkeen nekin ruudut menivät pohjaan.

4.3.2. IL-koeoja

Itä-länsi -suuntainen koeoja koostui neljästä osasta. Ensin avattiin peltoalueelle, pohjois-etelä -suuntaisen koeojan länsipuolelle, neljän metrin mittainen osa (koordinaatit 100-101/195-199). Seuraavaksi avattiin peltoalueelle viiden metrin mittainen oja (koordinaatit 100-101/189-194). Tämän jälkeen avattiin peitteiselle alueelle, PE-koeojan itäpuolelle neljän metrin pituinen osa (koordinaatit 101-102/202-206). (Tämä koeojan pätkä tuli toisesta kerroksesta lähtien muodostamaan osan kaivausalueesta) Sitten avattiin IL-koeojan läntisin osa pellolle, lähes tasamaalle (koordinaatit 100-101/181-188). Kaikkien koeojan eri osien väliin jätettiin metrin mittainen kaivamaton kaista.

Pintakerros

Kyntökerroksen paksuus oli noin 15 - 30 cm. Koeojan ruuduissa 100/195-198 ja 100/189-193 tuli kyntökerroksesta suhteellisen runsaasti löytöjä, pääasiassa keramiikkaa. Läntisimmästä osastakin tuli jonkin verran keramiikkaa ja myös kvartsia. Keramiikkaa tuli eniten ojan itäpäästä, ja löydöt vähenivät länsipäähän, joka kaivettiin melkein tasaiselle pellon osalle.

PE-ojan itäpuolella, peitteisellä alueella ruudut 100/202 ja 100/203 vaikuttivat kynnetyiltä, vaikka ne eivät nyt olleetkaan peltona. Niistä tuli runsaasti keramiikkaa varsinkin ruudusta 100/202. Ruutujen alueella oli löytöjen perusteella historiallisen ajan kulttuurikerros: pintakerroksen alta paljastui nokinen kerros, joka rajautui kellertävään hiekkaan. Vielä rajakohdasta tuli useita tehdastekoisia rautanauvoja, määrlyjä ja pieni pätkä piikkilankaa. Paikoin nokisen kerroksen katkaisi vertikaalisesti senttimetrin paksuinen kellertävä hiekkakerros. Koeoja kaivettiin siihen vaiheeseen, missä alkoi paljastua yhtenäinen kellertävä hiekka (lähtötaso), joka dokumentoitiin valokuvaamalla ja piirtämällä kursorisesti. Noen ja hiilen sekainen kerros oli vahva varsinkin ruudussa 100/205, mutta myös ruudusta 100/204 tuli nauvoja vielä siitä nokikerroksesta, joka oli sentin vahvuisen hiekan alla.

1. kerros

Ruutujen 100/195-198 ja 100/189-193 alueella löydöt loppuivat kyntökerroksen jälkeen lähes kokonaan. Ensimmäisessä tasossa, jossa maalaji oli pääasiassa vaaleanruskeaa hiekkaa, ei myöskään juuri ollut havaittavia anomalioita. Poikkeuksena ruutu 100/189, jossa, lähinnä ruudun lounaiskulmassa, oli nokea ja hiiltä sekä ilmeisesti palamisen tuloksena punertavaa ja vaaleanharmaata hietaa. Kyntökerroksen alapuolella oli siis säilynyt kulttuurikerros, jota ylemmissä eli itäisemmissä ruuduissa ei ollut. Se muistutti sitä kulttuurikerrosta, jota oli peitteiselle alueelle kaivetussa koeojassa. Mainittujen ruutujen alueella jatkettiin toiseen kerrokseen vain ruudussa 100/189 ja koeluontoisesti ruudussa 100/198.

Läntisimmältä osalta (ruudut 100/181-187) tuli ensimmäisestä kerroksesta löytöjä selvästi vähemmän kuin kyntökerroksesta. Kvartseja tuli kuitenkin suhteellisesti enemmän kuin IL-koeojan ylemmistä (itäisemmistä) ruuduista. Ruudusta 100/181 ruoturajalle 100/184 saakka tuli peltomullan alta harmaa savi tai hiesu, minkä jälkeen maa-aines alkoi vaihtua kellertäväksi hiekaksi. Ensimmäisessä tasossa näkyi kyntökerroksen alta paljastunut kulttuurikerros, joka sisälsi nokea, hiiltä ja humusta.

Peitteiselle alueelle avatulta koeojan osalta oli ensimmäisessä kerroksessa vielä mukana sekoittunutta humuksen sekaista kerrosta, erityisesti ruudussa 100/202, jonka halki näytti menevän syvempi kaivanto. Löytöjä tuli ensimmäisestä kerroksesta edelleen eniten länsipään ruudusta ja löydöt vähenivät itään päin. Osa löydöistä tuli jo puhtaasta hiekasta, mm. hyviä reuna- ja pohjapaloja. Ruudussa 100/202 oli keramiikkakeskittymä, mutta palat olivat hajallaan ja nähtävästi useasta erilaisesta astiasta. Kvartseja oli silmiinpistävän vähän eikä palanutta luutakaan ollut paljoa. (Toisesta kerroksesta eteenpäin koeojan tämän osan havainnot on esitetty alaluvussa 4. 4. Kaivausalue)

2. kerros.

Ruudusta 100/189 tuli 2 pientä palaa keramiikkaa ja hieman hiiltä. Nokisen kulttuurikerroksen halkaisi vinosti selvärajainen humusalue, ilmeisesti salaoja. Kulttuurikerros katosi toisen kerroksen myötä ja ruutu meni pohjaan. Ruudusta 100/184 paljastui osin hiiltyneitä ja osin maatuneita puunkappaleita, ruudusta 100/181 löytyi kirkasta pullolasia ja ruudusta 100/182 tehdastekoisia nautoja. Muualta koeojasta ei löytynyt resentiä tavaraa, vain hiukan keramiikkaa ja kvartsia, kuitenkin selvästi vähemmän kuin kyntökerroksesta.

3. kerros

Vaikka IL-koeoja meni peitteiselle alueelle kaivettua osaa lukuun ottamatta pohjaan, kaivettiin ruutu 100/183 koeluontoisesti syvemmälle lapiolla ja maa-aines seulottiin. Humuskerroksen (kyntökerros) paksuus oli noin 30 cm. Sen alta tuli harmahtava hietä, joka vähitellen vaihtui

hiesuksi, joka alaosaan oli ruskehtavaa ja savisempaa. Sen alta tuli hiekka, jossa oli siniharmaata savea (pinnasta 60 - 73 cm). Ruskehtavan savisen kerroksen alapuolisessa sinertävässä, enemmän hiekkaa sisältävässä kerroksessa oli maatunutta puuta (eivät olleet juuria). Maatuneet puunkappaleet harottivat eri suuntiin ja olivat selvästi näkyvissä ruuturajalla 100/182/183. Tästä otettiin makronäyte.

4. 4. Kaivausalue

Pintakerros

Pintakerroksesta tuli suhteellisen runsaasti esihistoriallista keramiikkaa. Siitä tuli myös historiallisen ajan esineistöä kuten fajanssia, piikkilanka-aidan pätkiä, rautanauloja ja määrlyjä.

1. kerros

Ensimmäisessä tasossa kaivausalueella ei ollut havaittavissa värjäytymiä. Varsinkin kaivausalueen itäosassa oli vielä pintakerroksen humusta, nokea ja piikkilanganpalasia jäljellä. Näitä tuli vielä toisestakin kerroksesta. Kaivausalueen länsiosassa erottui tummia auranjälkiä hiekassa. Ensimmäisestä kerroksesta keramiikkaa tuli selvästi vähemmän kuin sotkeentuneesta pintakerroksesta. Osa keramiikasta tuli paljaasta hiekasta. Ruudusta 103/203 löytyi pala kampaleimoin koristeltua keramiikkaa häiriintyneen ja paljaan hiekan rajalta. Ruudussa 101/202 ja osin ruutujen 102/202 ja 101/203 puolella oli selvä keramiikkakeskittymä, jossa palasia näytti olevan useammasta kuin yhdestä astiasta.

PE-koeojan ruudussa 104/200 oli ollut ensimmäisessä kerroksessa muutamia rapautuneita kiviä, jotka kaivaja ehti kaivaa pois. Lisäksi pellon pinnalla oli samoilla kohdin rapautuneita kiviä, yhteensä niitä oli 12 - 13 kpl. Tämän takia osa varsinaisesta kaivausalueesta avattiin sille kohtaa, johon kiveyksen oletettiin jatkuvan. Ruuduissa 104/201 ja 105/201 alkoikin ensimmäistä kerrosta kaivettaessa paljastua kiveys puhtaasta hiekasta. Ensimmäisessä tasossa ruutujen 105/200, 104/201, 105/201 alueella erottui lajittuneesta hiekasta selvä rapautuneiden kivien alue, jossa kiviä oli harvakseltaan mutta kuitenkin omana alueenaan. Selvää rakennetta ja muotoa kiveyksessä ei kuitenkaan ollut havaittavissa.

2. kerros

Toisessa tasossa humusalue rajoittui aivan kaivausalueen itäreunan viereen ruutujen 101/203-204 ja 102/203-204 alueella sekä entisessä IL-koeojassa ruutuun 200/203.

Keramiikkakeskittymästä tuli edelleen runsaasti saviastianpalasia. Keskittymän liepeillä oli 5 nyrkin ja päänkokoista kiveä, mutta ilman selvää muotoa tai rakennetta. Muutoin kaivausalueelta tuli paikoin hieman palanutta luuta ja kvartsia, mutta selvästi vähemmän kuin keramiikkaa.

Kaivausalueen pohjoispuolen ruuduista tuli yleisesti ottaen vain vähän löytöjä.

Toisessa tasossa kaivausalueen luoteiskulman kiveyksen kivet tulivat paremmin esiin mutta selvää muotoa tai laajuutta ei ollut havaittavissa. Kiveyksen vierestä ruudusta 105/200 tuli suhteellisen runsaasti keramiikkaa, selvästi enemmän kuin viereisistä ruuduista. Joukossa oli mm. yksi kampaleimakoristeinen pala.

3. kerros

Ruudussa 105/202 oli aivan kaivausalueen pohjoisseinämän tuntumassa pienialainen humusalue, jonka tulkittiin olevan jälki historiallisen ajan toiminnasta. Verrattuna ylempiin kerroksiin kolmannelta kerroksesta tuli selvästi enemmän palaneita luita, eräistä ruuduista lähes joka lastanvedolla. Luunpalat olivat pääosin erittäin pieniä, ja osa niistä meni seulasta läpi. Suuremman luumäärän huomasi selvästi lastalla kaivettaessa.

Ruudussa 100/202 oli silmin selvästi havaittava värjäytymä, joka jatkui etelään kaivausalueen seinämän sisään. Näkyvältä osalta sen halkaisija oli 40 x 25 cm. Jälki näkyi selvästi ympäristöään punertavampana. Värjäytymästä tuli runsaasti aivan pientä ja helposti hajoavaa palanutta luuta. Laidan vieressä oli ruuduissa 100/201 ja 101/201 keramiikkakeskittymä, joka jatkui selvänä kuten ylemmissäkin kerroksissa; siinä oli edelleen sirpaleita useammista astioista. Toinen keramiikkakeskittymä oli luoteiskulmauksen kiveyksen kohdalla ja sen vieressä. Siinä oli paloja ainakin kahdesta eri astiasta. Kiveyksen kivet olivat pahoin rapautuneita ja rikkoontuivat helposti.

4. kerros

Ruudut linjalta 102 pohjoiseen, lukuun ottamatta ruutuja 105/200 ja 105/201, kaivettiin lapioilla, koska edellisestä kerroksesta tuli vain muutamia löytöjä, eikä rakenteista ollut merkkejä. Nyt näistä ruuduista tuli enää vain joitain löytöjä. Ruutujen 105/200 ja 105/201 kiveyksen kivistä pääosa lähti pois kerroksen mukana. Kerroksessa oli myös hiukan hiilen palasia, mutta ei suoraan kiveykseen liittyneenä. Ruudussa 105/200 oli kiveyksen vieressä ja myös itse kiveyksen alueella keramiikkakeskittymä hiekassa. Toinen keramiikkakeskittymä ruudussa 101/202 jatkui; saviastianpaloja tuli saman verran kuin 3. kerroksesta, mutta selvästi vähemmän kuin 2. kerroksesta. Joukossa näytti olevan sekä nuorakeramiikkaa että välivaiheen keramiikkaa. Entisen koeojan päästä, ruuduista 100/204 ja 100/205, tuli enää vähän löytöjä. Tasossa ei ollut mainittavia värjäytymiä, hieno lajittunut hiekka jatkui.

5. kerros

Viidettä kerrosta kaivettiin enää niissä ruuduissa, jotka 4. kerroksessa kaivettiin lastoilla. Kaikista ruuduista tuli jonkin verran löytöjä, mutta ei paljoa. Löydöt olivat lähinnä keramiikan murusia, palanutta luuta ja muutamia kvartseja. Poikkeuksena oli ruutu 105/200, josta tuli edelleen suhteellisen runsaasti keramiikkaa. Siinä ruudussa ollut kiveys katosi niin, että jäljellä oli enää 2 kiveä viidennessä tasossa. Ruuduista 102-105/201-203 tuli enää yksittäisiä löytöjä. Ruudusta

104/201 ei tullut lainkaan löytöjä.

6., 7. & 8. kerros

Ruudusta 105/201 tuli muutamia löytöjä sen länsiosasta, minkä takia se kaivettiin kuudenteen kerrokseen; siitä ei enää tullut löytöjä. Sen sijaan ruudusta 105/200 tuli jonkin verran löytöjä vielä seitsemännekin kerroksesta, mm. kampakeramiikan pala, mutta 8. kerros oli käytännössä löydötön.

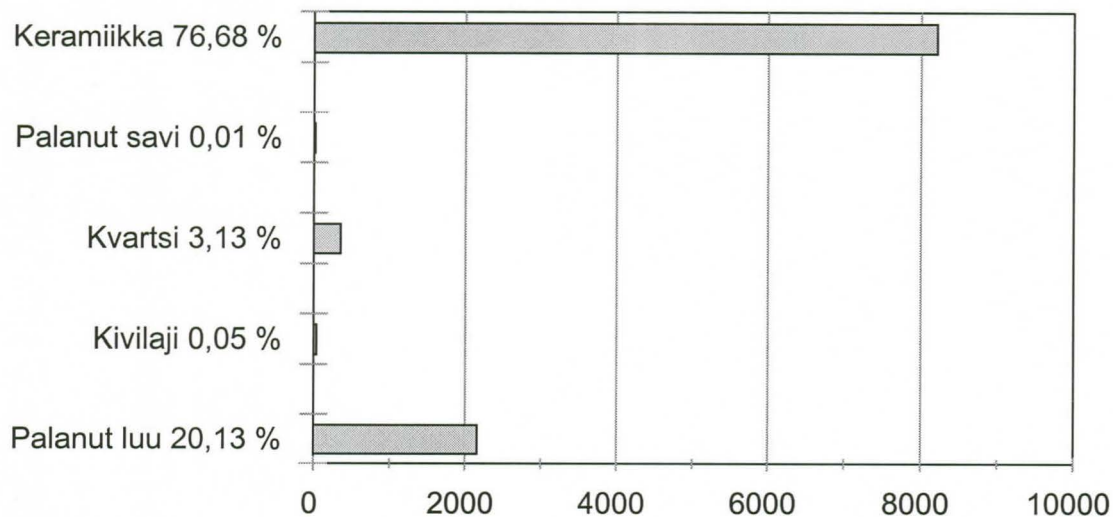
Ruudussa 105/202-203, noin 30 cm kaivausalueen pohjoisseinämästä, oli ylimmästä historiallisen ajan humus- ja nokikerroksesta lähtien ollut kuopan muotoinen kulttuurimaa-alue. Sen kohdalla oli hieman vaaleampi värjäytymä kaivausalueen seinämän keskivaiheilla (vertikaalisesti), mutta ei puhdasta hiekkakerrosta. Syvemmällä kulttuurimaa jatkui taas tummempana, ja ruskeasta hiekasta tuli pieniä hiilenpaloja. Ruudusta 105/202 läikän kohdalta tuli keramiikkaa sekä kuudennesta että seitsemännekin kerroksesta. Ne olivat todennäköisesti joutuneet syvemmälle historiallisen ajan toimintojen myötä, joten kaivamista jatkettiin suoraan 8. kerrokseen saakka.

Ruuduista 100-101/201-203 ja 100/204-205 tuli niin paljon löytöjä, että kaivamista jatkettiin kuudenteen kerrokseen. Siitäkin tuli, lukuun ottamatta ruutua 100/204, sen verran löytöjä, että oli aiheellista kaivaa vielä seitsemäskin kerros. Tämän jälkeen koko kaivausalue oli kaivettu pohjaan saakka. Syvillä koekuopilla vielä tarkistettiin, että asuinpaikkakerrokset eivät jatkuneet puhtaan hiekan alle.

5. Löydöt

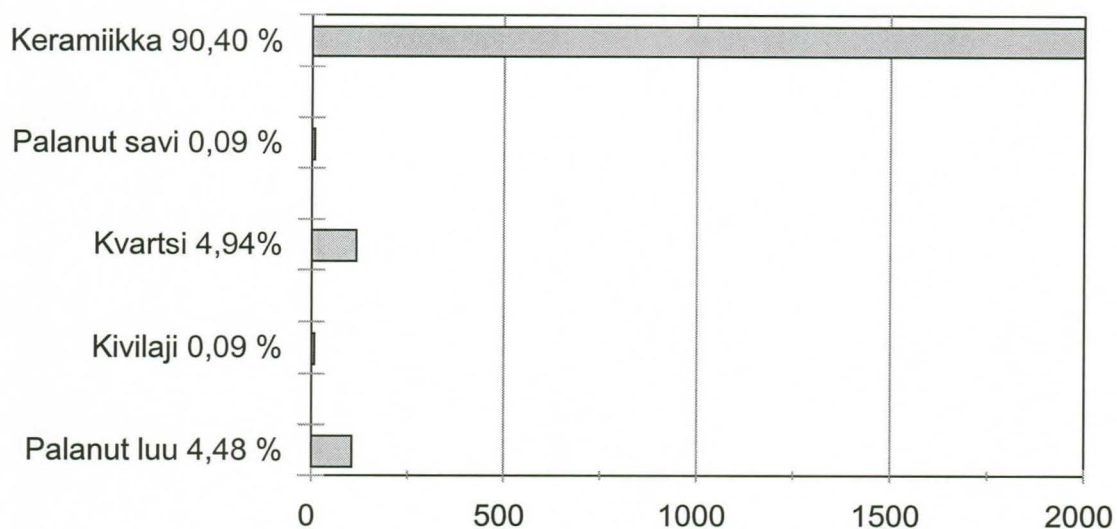
Kaivauksen löydöt esitellään seuraavilla sivuilla taulukkomuodossa materiaaleittain ryhmiteltyinä. Ensimmäisenä on yhteenveto kaivausalueen ja koeojien löydöistä, sitten käydään läpi ko. artefaktit kerroksittain. Lopuksi tulevat koekuoppien ja pintapoiminnan löydöt.

KAIVAUSALUEEN LÖYDÖT YHTEENSÄ

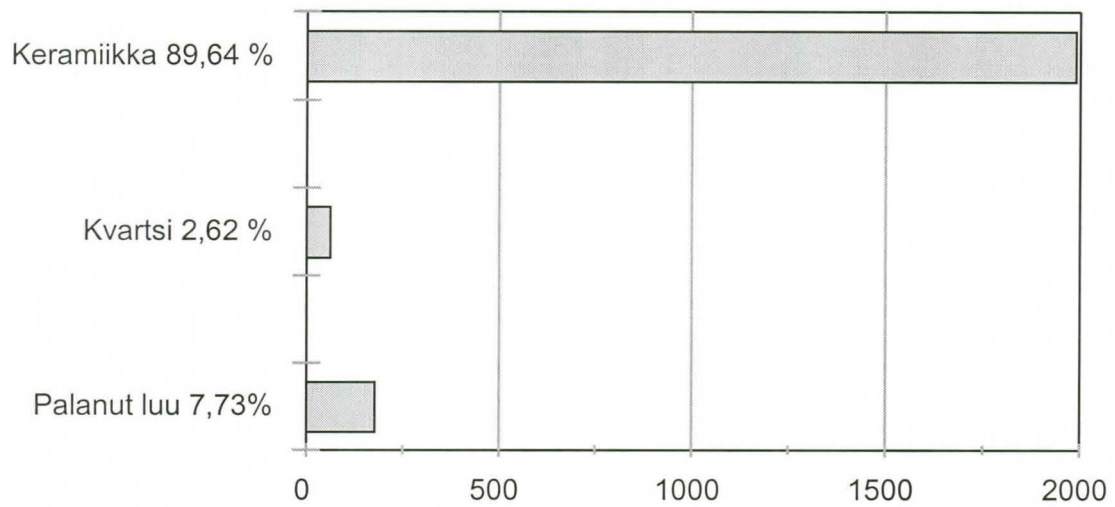
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	8182	9912,2
- Reunapalat	118	784,3
- Pohjapalat	31	350,0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	8033	8777,9
Palanut savi	2	2,0
Kvartsi	334	589,7
- Kvartsikaavin	2	10,2
- Kvartsikaapimen katkelma	1	1,8
- Kvartsiterä	1	1,1
- Kvartsinuolenkärki	1	1,3
- Kvartsiteelmä	1	2,4
- Kvartsiydin	2	90,0
- Kvartsiytimen katkelma	1	8,9
- Kvartsi-iskos	325	474,0
Kivilaji	5	41,7
- Hionkivi	1	37,2
- Kivilaji-iskos	4	4,5
Palanut luu	2148	270,8
YHTEENSÄ	10 671	10 816,4

PINTAKERROS

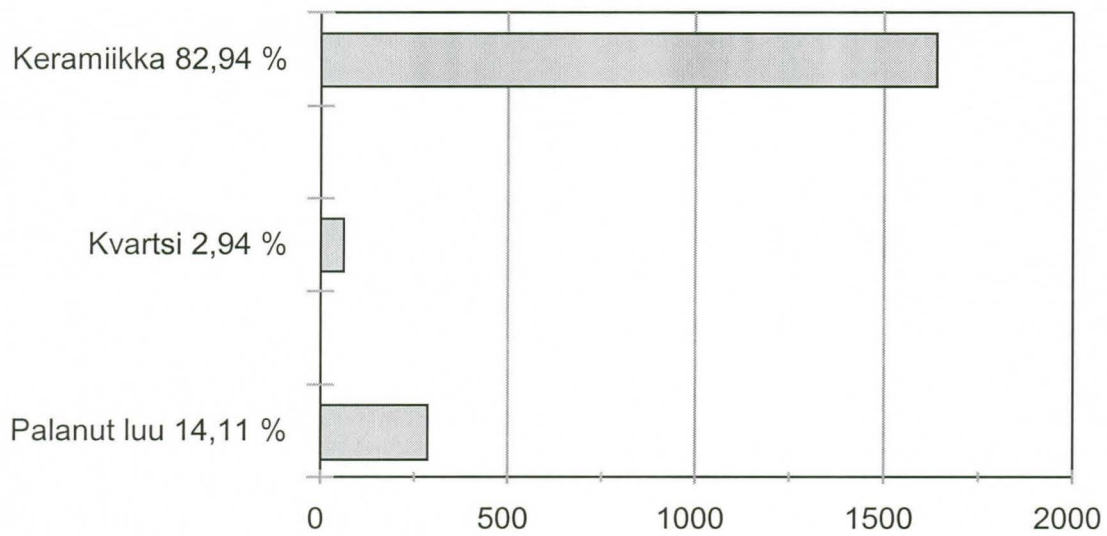
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	1996	2156,1
- Reunapalat	33	86,8
- Pohjapalat	7	29,7
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	1956	2039,6
Palanut savi	2	2,0
Kvartsi	109	266,6
- Kvartsikaavin	2	10,2
- Kvartsikaapimen katkelma	1	1,8
- Kvartsiterä	1	1,1
- Kvartsiytimen katkelma	1	8,9
- Kvartsi-iskos	104	244,6
Kivilaji	2	38,6
- Hionkivi	1	37,2
- Kivilaji-iskos	1	1,4
Palanut luu	99	25,8
YHTEENSÄ	2208	2489,1

1. KERROS

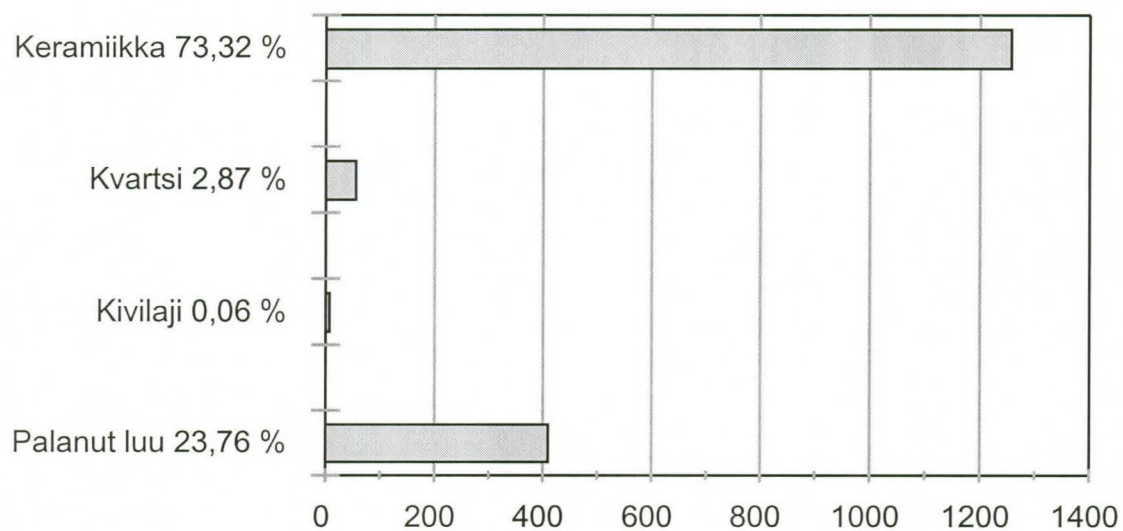
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	1982	2078,2
- Reunapalat	23	136,3
- Pohjapalat	7	53,8
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	1952	1888,1
Kvartsi	58	156,4
- Kvartsiydin	1	74,6
- Kvartsi-iskos	57	81,8
Palanut luu	171	30,1
YHTEENSÄ	2211	2264,7

2. KERROS

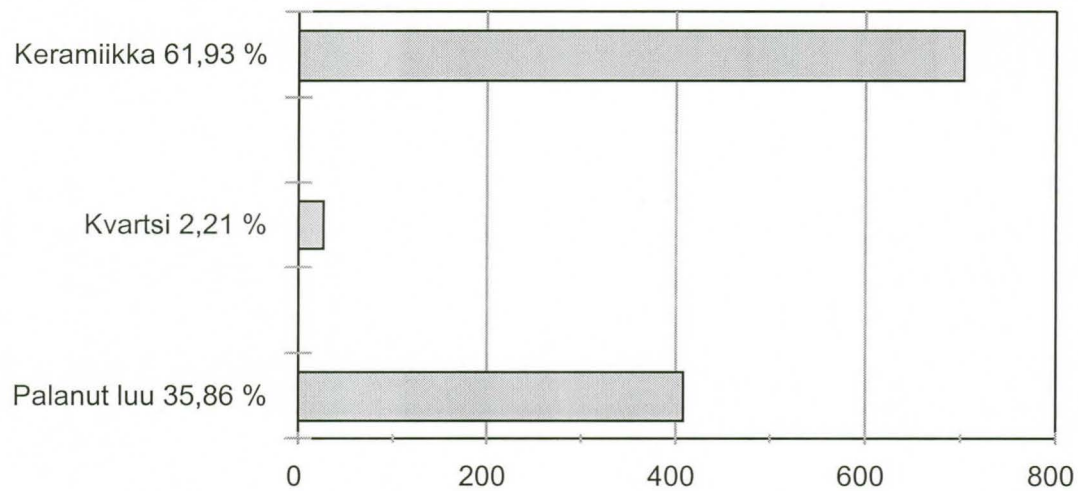
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	1634	2539,5
- Reunapalat	33	284,1
- Pohjapalat	9	139,7
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	1592	2115,7
Kvarssi	58	87,4
- Kvartsiydin	1	15,4
- Kvartsi-iskos	57	72,0
Palanut luu	278	38,8
YHTEENSÄ	1970	2665,7

3. KERROS

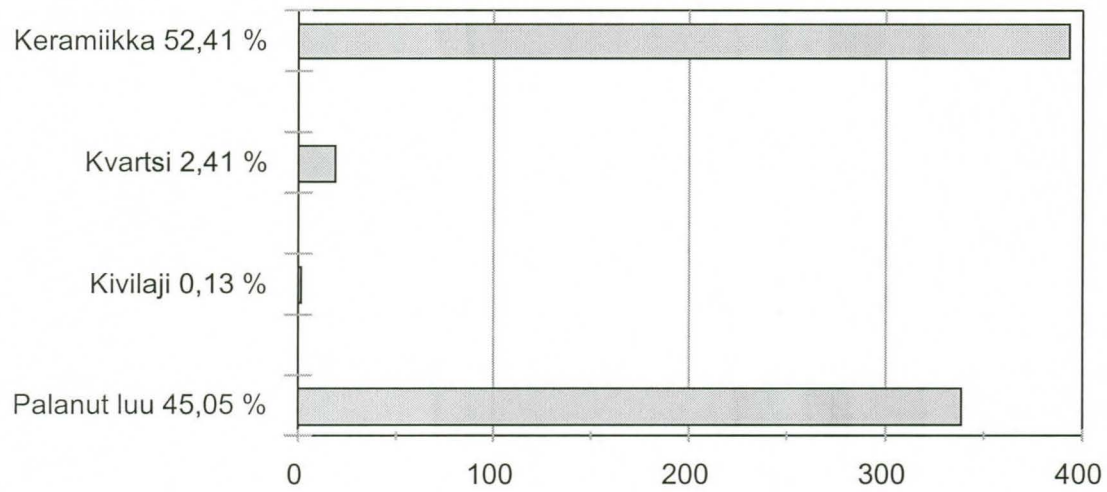
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	1253	1543,7
- Reunapalat	20	174,2
- Pohjapalat	6	102,6
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	1227	1266,9
Kvartsi	49	47,6
- Kvartsi-iskos	49	47,6
Kivilaji	1	0,4
- Kivilaji-iskos	1	0,4
Palanut luu	406	46,3
YHTEENSÄ	1709	1638,0

4. KERROS

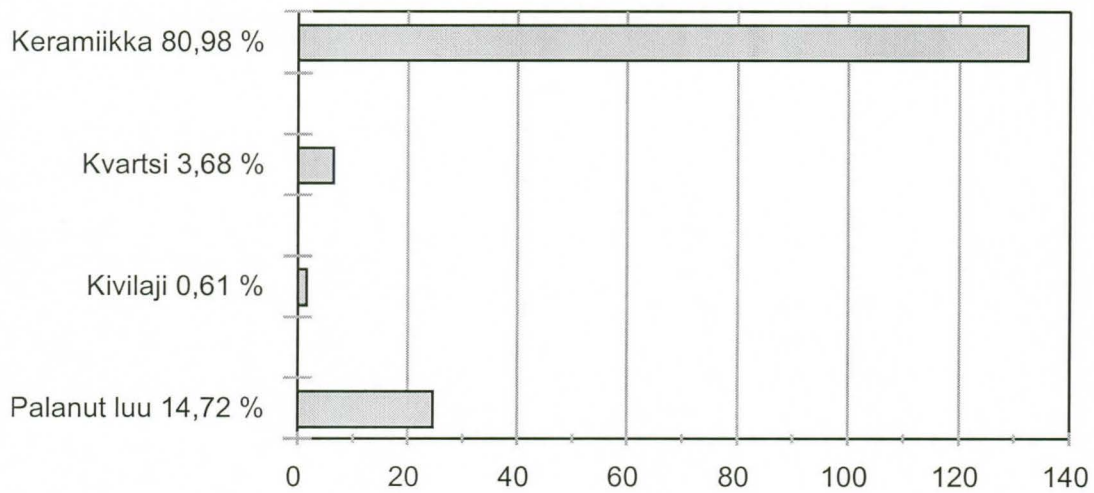
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	701	896,4
- Reunapalat	6	64,4
- Pohjapalat	3	40,4
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	692	791,6
Kvartsi	25	13,7
- Kvartsiteelmä	1	2,4
- Kvartsi-iskos	24	11,3
Palanut luu	406	44,8
YHTEENSÄ	1132	954,9

5. KERROS

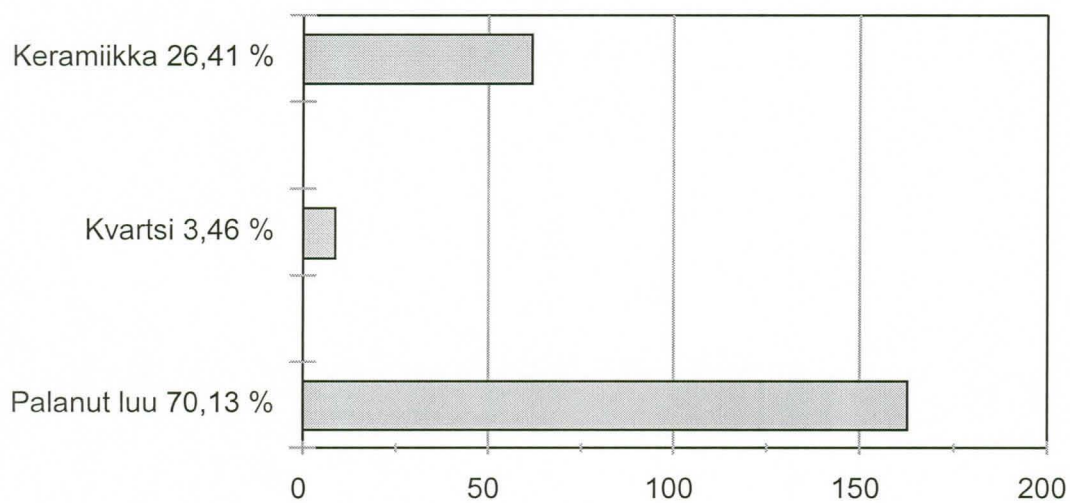
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	392	516,0
- Reunapalat	2	22,3
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	390	493,7
Kvartsi	18	10,4
- Kvartsinuolenkärki	1	1,3
- Kvartsi-iskos	17	9,1
Kivilaji	1	2,4
- Kivilaji-iskos	1	2,4
Palanut luu	337	35,7
YHTEENSÄ	748	564,5

6. KERROS

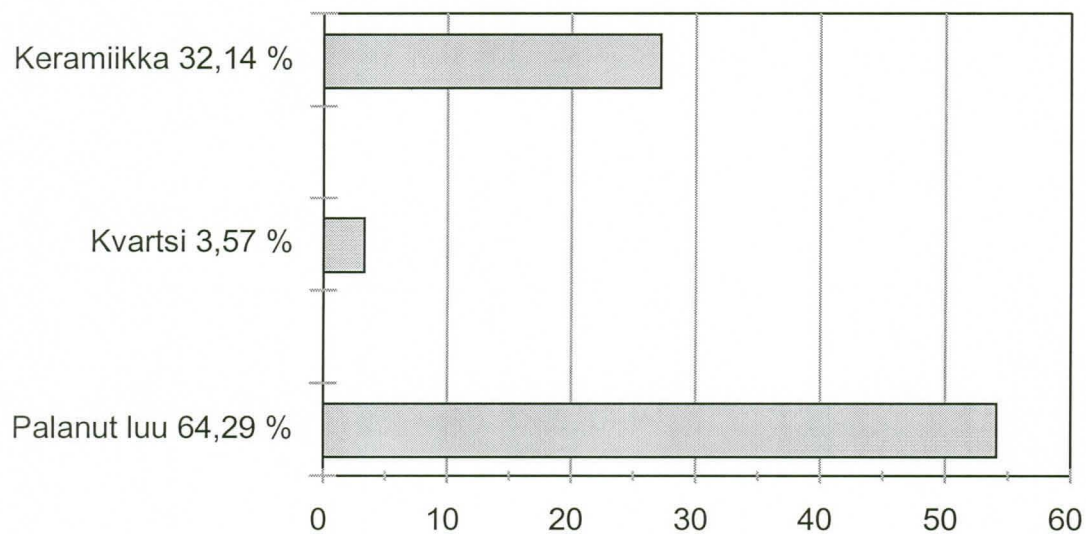
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	132	97,8
- Reunapalat	0	0
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	132	97,8
Kvartsi	6	2,1
- Kvartsi-iskos	6	2,1
Kivilaji	1	0,3
- Kivilaji-iskos	1	0,3
Palanut luu	234	26,5
YHTEENSÄ	373	126,7

7. KERROS

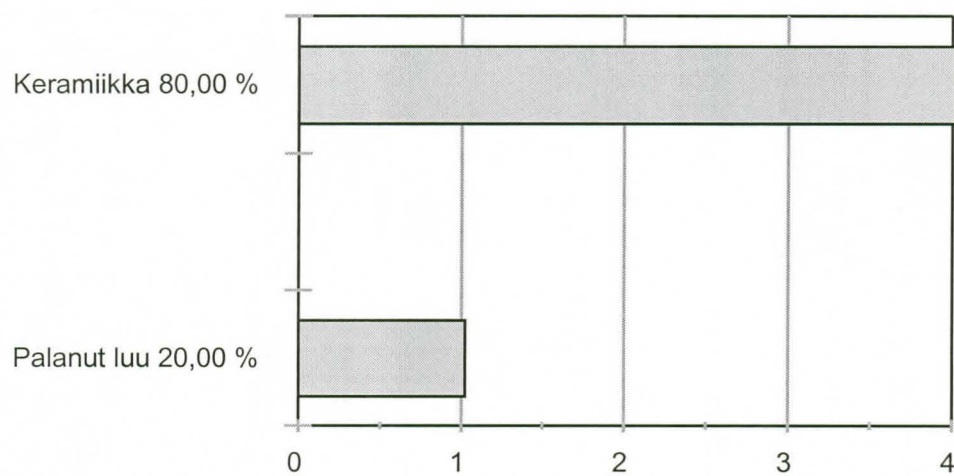
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	61	68,8
- Reunapalat	0	0
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	61	68,8
Kvartsi	8	2,6
- Kvartsi-iskos	8	2,6
Palanut luu	162	16,7
YHTEENSÄ	231	88,1

8. KERROS

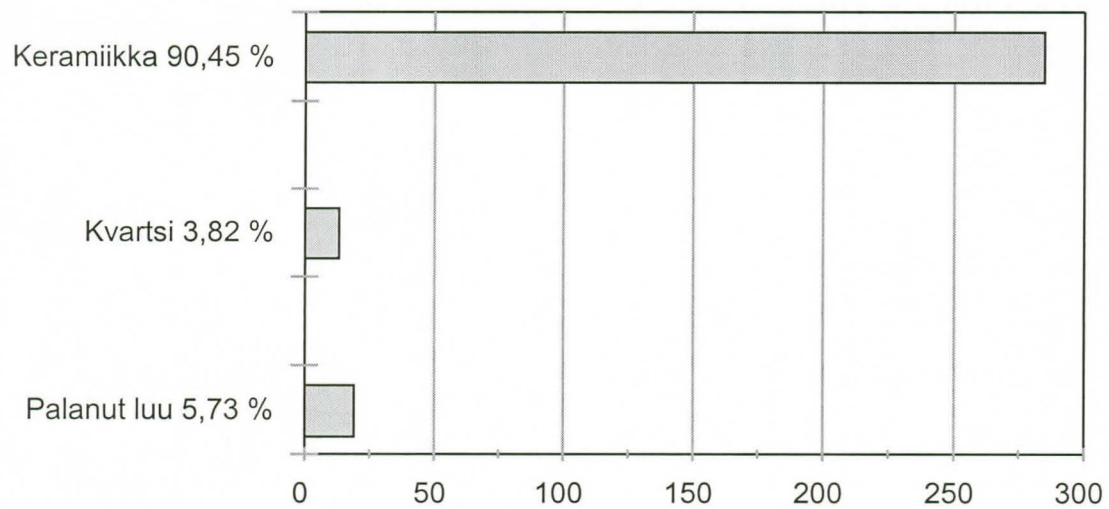
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	27	13,1
- Reunapalat	0	0
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	27	13,1
Kvartsi	3	2,9
- Kvartsi-iskos	3	2,9
Palanut luu	54	6,0
YHTEENSÄ	84	22,0

9. KERROS

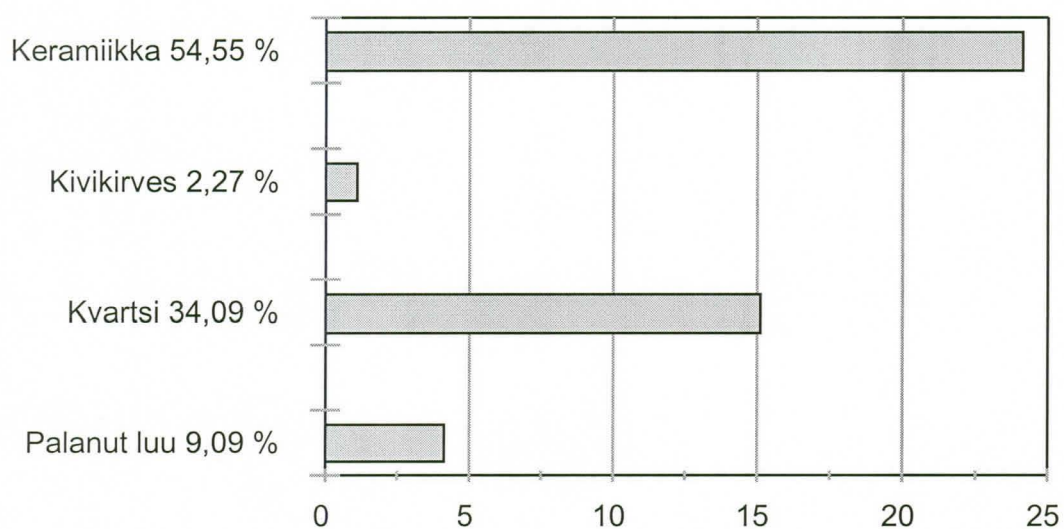
Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	4	2,6
- Reunapalat	0	0
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	4	2,6
Palanut luu	1	0,1
YHTEENSÄ	5	2,7

KOEKUOPAT

Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	284	345,3
- Reunapalat	4	19,7
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	280	325,6
Kvartsi	12	9,5
- Kvartsi-iskos	12	9,5
Palanut luu	18	9,2
YHTEENSÄ	314	364,0

PINTAPOIMINTA

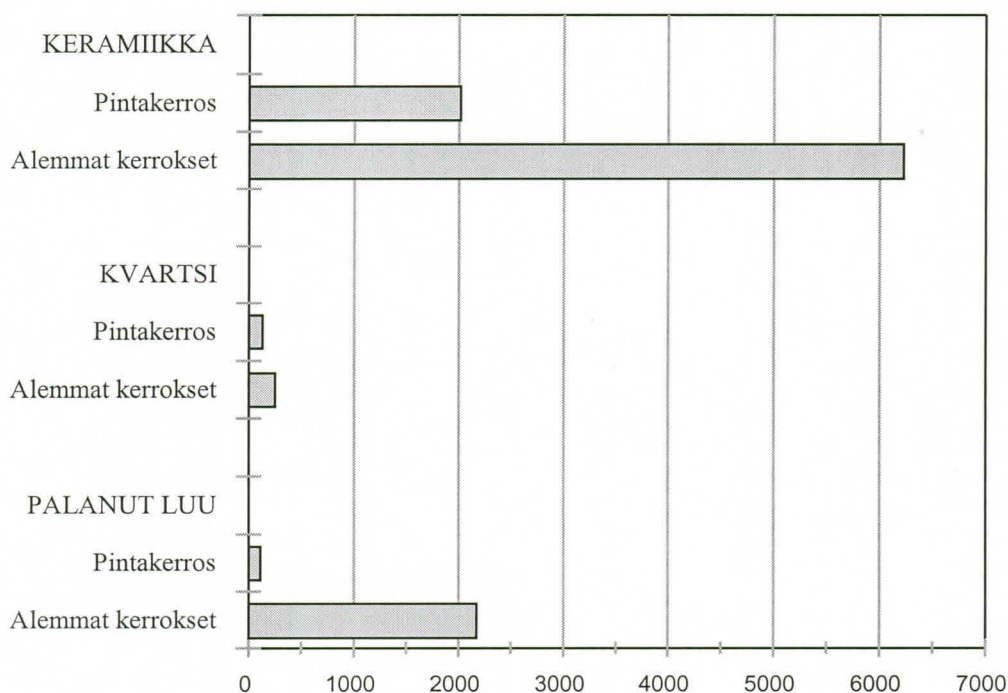

Löytö	Kpl	Massa (g)
Keramiikka	24	60,2
- Reunapalat	1	1,8
- Pohjapalat	0	0
- Kylkipalat ja määrittelemättömät palat	23	58,4
Kivikirves	1	797,1
Kvartsi	15	121,6
- Kvartsikaavin	1	6,2
- Kvartsiydin	2	30,4
- Kvartsi-iskos	12	85,0
Palanut luu	4	0,5
YHTEENSÄ	44	979,4

6. Yhteenveto ja tulkinta

Lahden Myllyojan kivikautista asuinpaikan koekaivauksessa tutkittiin tasokaivauksiin yhteensä 46 neliötä. Osa kaivausalueesta sijoitettiin pellolle ja osa peitteiselle maastonkohdalle. Lisäksi kohteen laajuutta ja kerroksia selvitettiin koekuopituksin ja kairauksin. Niiden perusteella asuinpaikan laajuudeksi voidaan arvioida noin 40 x 50 m. Täysin ehjiä kulttuurikerroksia ei tavattu missään; pintaosat ovat tuhoutuneet myöhemmän maankäytön yhteydessä vaihtelevilta syvyyksiltä. Tarkasteltaessa häiriintyneiden pintakerrosten ja paremmin säilyneiden kaivauskerrosten löytöjen suhdetta toisiinsa (taulukko 1) havaitaan, että huomattava osa artefakteista on peräisin pintakerroksista. Pääosa on kuitenkin kaivauskerroksista, joten merkittävä osa asuinpaikasta on vielä säästynyt myöhäiseltä maankäytöltä.

Taulukko 1. Pintakerroksen ja alempien kerrosten löytöjen määrän suhde.

Tätä raporttia kirjoitettaessa luuanalyysi ja radiohiiliajoitukset ovat vasta tekeillä, joten päätelmät ja tulkinnot ovat hyvin alustavia. Myöskään varsinaista arkeologista materiaalianalyysiä ei ole tehty eikä selvitetty artefaktien suhdetta toisiinsa ja kulttuurikerroksiin. Näyttää kuitenkin siltä, että ainakin eri tyyppisiä ja ilmeisesti myös eri ikäisiä saviastianpaloja on löytynyt samoista keskittymistä ja kerroksista. Tämä viittaisi siihen, että eri ikäiset löydöt olisivat sekoittuneet jo esihistoriallisella ajalla, mitä asuinpaikan pehmeä lajittunut hiekka on myötävaikuttanut. Sen takia

asuinpaikalle ei voi laatia stratigrafiaa, johon eri syvyyksiltä tulleet löydöt voisi sijoittaa. Tämä merkitsee mm. sitä, että kvartsi- ja luuaineistoa ei voi liittää tiettyyn asutus- tai kulttuurivaiheeseen.

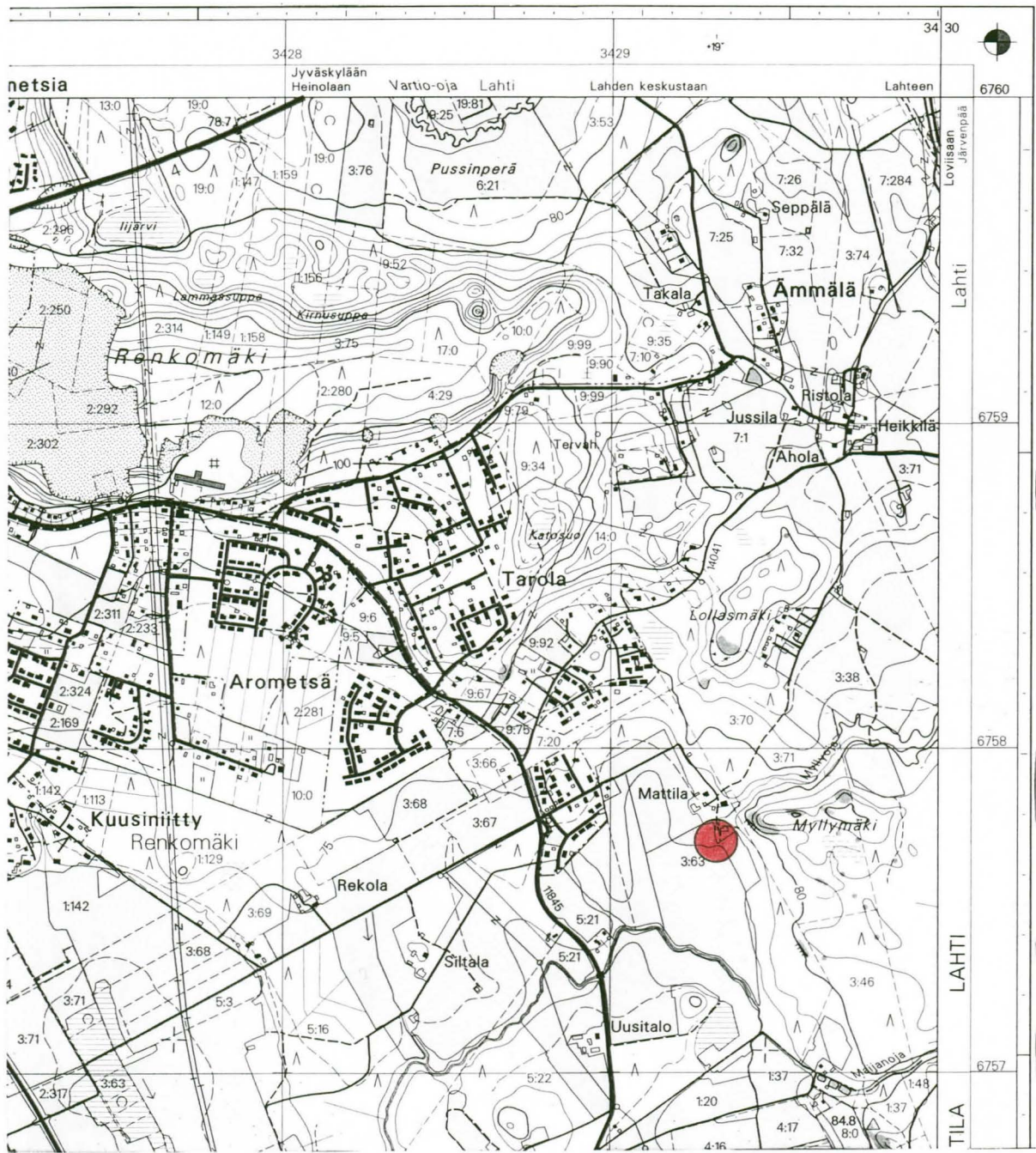
Esihistoriallisiksi tulkittavia rakenteita löytyi yksi. Se on kiveys, jonka kivet olivat hyvin rapautuneita. Kyseessä on ilmeisesti tulisija. Valtaosa eli kolme neljännestä kaivauksen löydöistä on keramiikkaa, yhteensä yli 8000 kappaletta. Kvartsia tuli keramiikkaan verrattuna varsin vähän, 334 kappaletta. Myöskään luumäärä ei ole suuri, sitä saatiin talteen yhteensä 2148 kappaletta ja 271 grammaa.

Koristelun ja sekoitteiden perusteella pääosa keramiikasta vaikuttaisi olevan lähinnä kivikauden loppupuolelta. Koriste-elementit, sekoitteet ja astianmuodot ovat sellaisia, joita esiintyy nuorakeramiikassa, välivöhykkeen keramiikassa ja Kiukaisten keramiikassa. Lisäksi löytöjen joukossa on muutama pala karkeasekoitteista keramiikkaa, joka on ilmeisesti varhaiskampakeramiikkaa. Parilta samaisen Rengonjoen altaan asuinpaikalta on tyypillistä kampakeramiikkaa, mutta Myllyojan nyt kaivetussa aineistossa sitä ei näyttäisi olevan lainkaan.

Alustavien geologisten selvitysten (Tommi Sirviö) perusteella Myllyojan asuinpaikka olisi ollut Ancylustransgression aikaan veden äärellä. Pienjärvivaiheen aikana se olisi sitten jäänyt noin 400 m päähän rannasta, kun taas Orimattilan Alestalon ja Maijanojan kampakeraamiset kohteet olisivat olleet edelleen rannan tuntumassa. Nyt olemassa olevan aineiston perusteella voidaan arvella, että Myllyojan asuinpaikalla olisi asuttu lyhyen aikaan rannan tuntumassa varhaiskampakeraamisessa vaiheessa. Kun vedenpinta vakiintui alemmalle tasolle tai avovesi katosi umpeenkasvun myötä puolen kilometrin päähän, kampakeraaminen väestö hylkäsi paikan ja joko siirtyi avoveden äärelle tai jatkoi siellä jo aiemmin ollutta asutusta. Myöhemmin, kivikauden lopulla, Myllyojan asuinpaikka asutettiin uudestaan. Silloiselle väestölle tai elinkeinolle avoveden äärellä asuminen ei ehkä ollut enää kynnyskysymys. Saatiinhan asuinpaikan vieritse virtaavasta purosta tai joesta tarvittava käyttövesi.

Lahdessa 8.11.2001

Hannu Poutiainen

Pk-ote 3111 02 Renkomäki 1:20000 (1998)

Lahti Myllyoja

LAHTI MYLLYOJA 2001

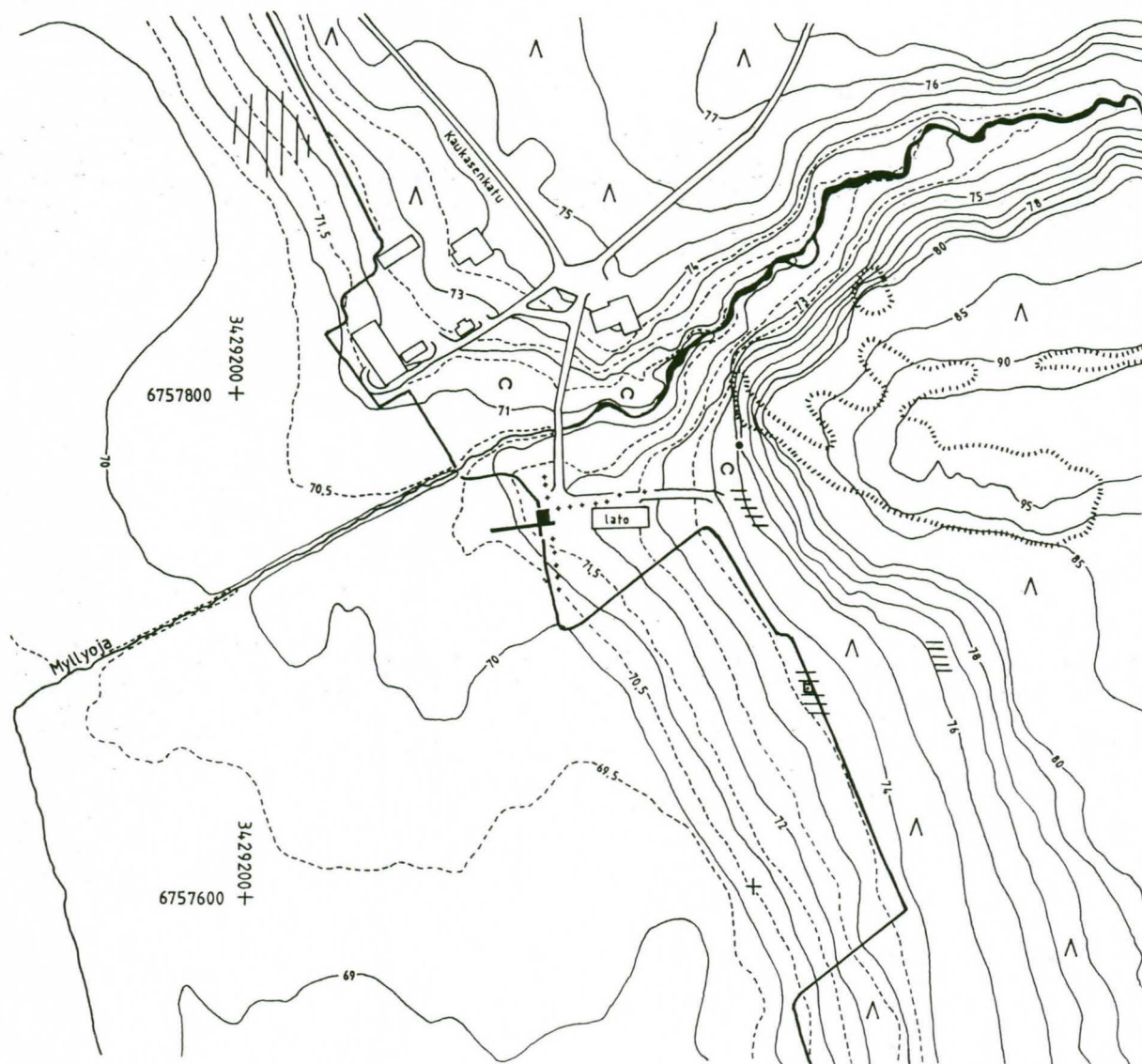
Yleiskartta

Mk 1:2000 0 50 m

Piirt. Anssi Malinen

Karttapohjana
kaavoituksen pohjakartta

	kaivausalue		kivikirves
	koekuoppa		Lahden kaupungin korkeuskiintopiste 17052 (75,232 m mpy)
	koekuopitettu alue		
	Mattila, esihistoriallinen asuinpaikka		

LAHTI
MYLLYOJA 2001

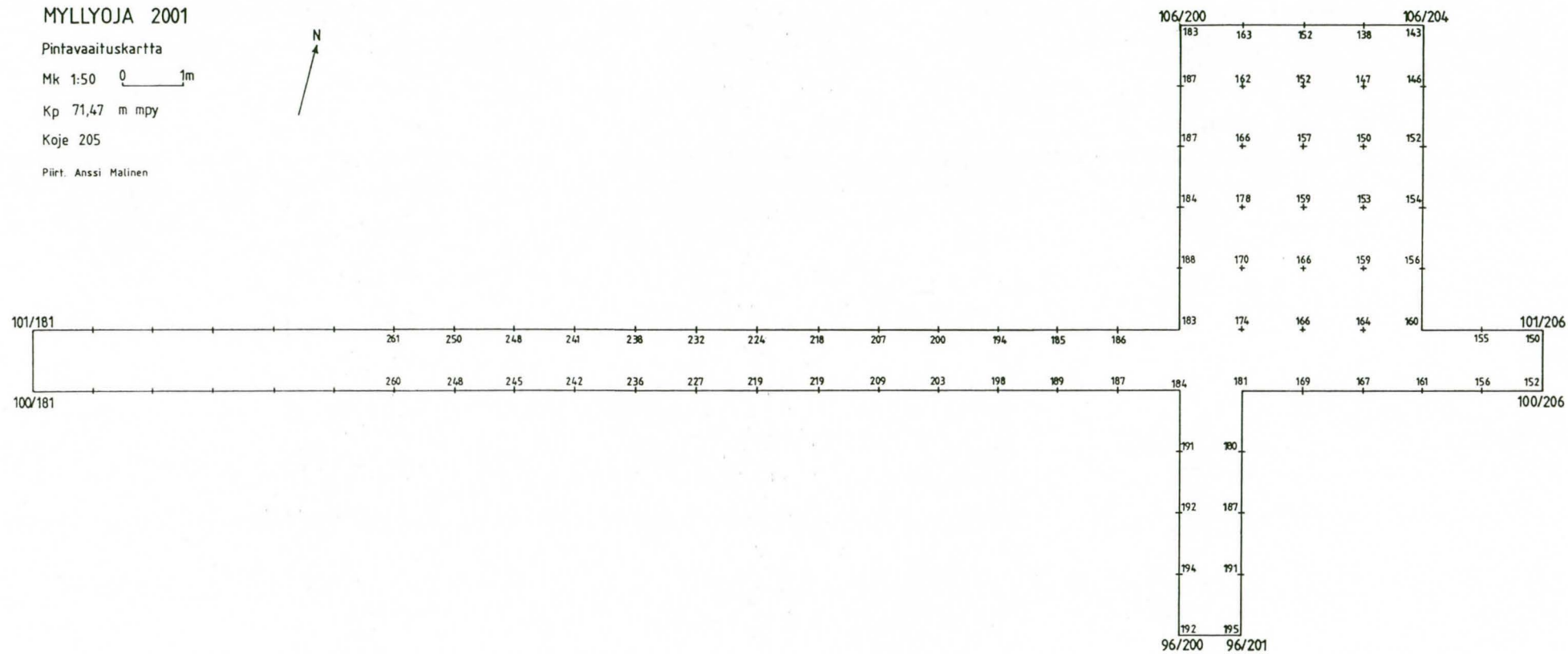
Pintavaaituskartta

Mk 1:50 0 1m

Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt: Anssi Malinen

LAHTI

MYLLYOJA 2001

Yksityiskohtakartta, 0-taso

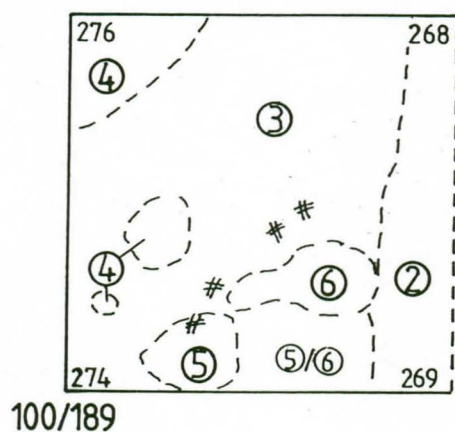
Mk 1:20 0 1m

Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

④

- ② mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma, +noki, hiili
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea
- ⑥ hieno hiekka, vaaleanharmaa
- # hiili

LAHTI
MYLLYOJA 2001

Taso 1

Mk 1:50 0 1m

Kp 71,47 m mpy

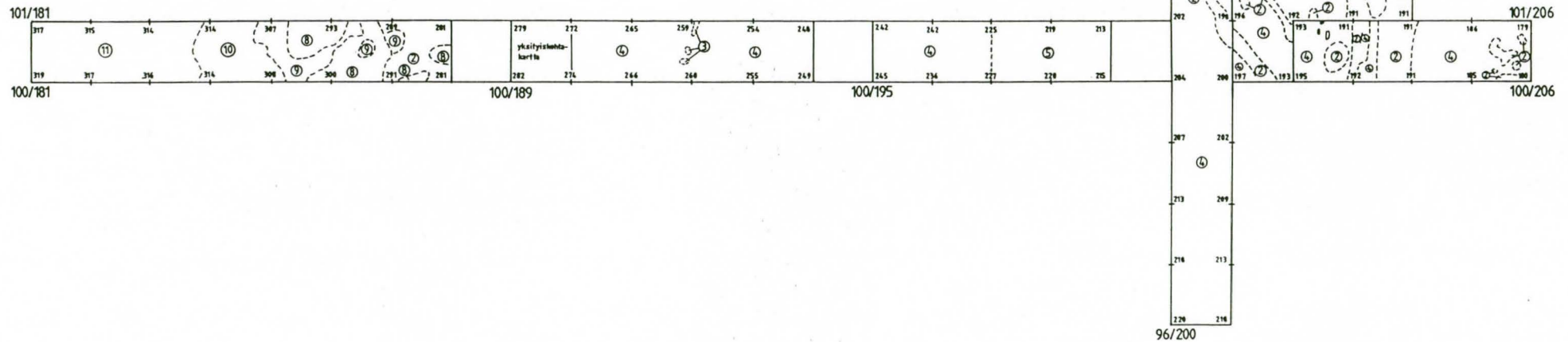
Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

- ② mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma, +noki, hilli
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea
- ⑥ hiesuinen hieno hiekka, harmaa, +noki, hilli
- ⑦ hiesuinen hieno hiekka, vaaleanharmaa

- ⑩ hiesuinen hieno hiekka, tumma, +noki, hilli
- ⑪ hiesu, tumma, +hilli
- juuri
- lahonnut puu
- hilli
- P palanut kivi

LAHTI

MYLLYOJA 2001

Yksityiskohtakartta, taso 1

Mk 1:20 0 1m

Kp 71,47 m mpy

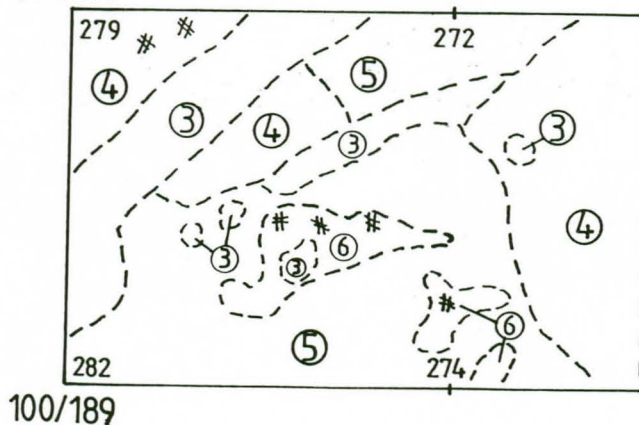
Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

⑥

101/189

- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma, +noki, hiili
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea
- ⑥ hieno hiekka, vaaleanharmaa
- # hiili

LAHTI
MYLLYOJA 2001

Taso 2

Mk 1:50 0 1m

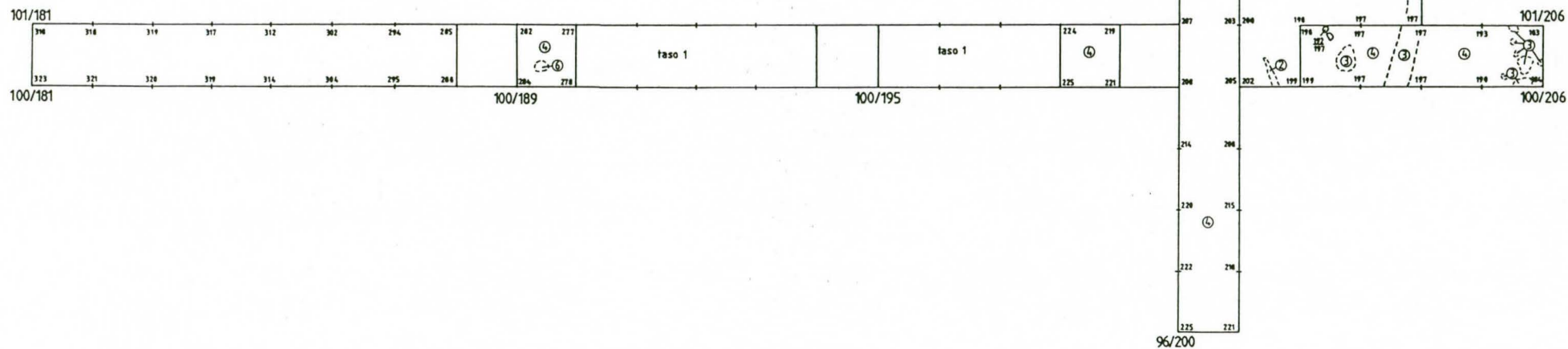
Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

- ② mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma, + noki, hiiki
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea
- ⑥ hieno hiekka, vaaleanharmaa
- ⊗ lahonnut puu

LAHTI MYLLYOJA 2001

Yksityiskohtakartta, taso 2

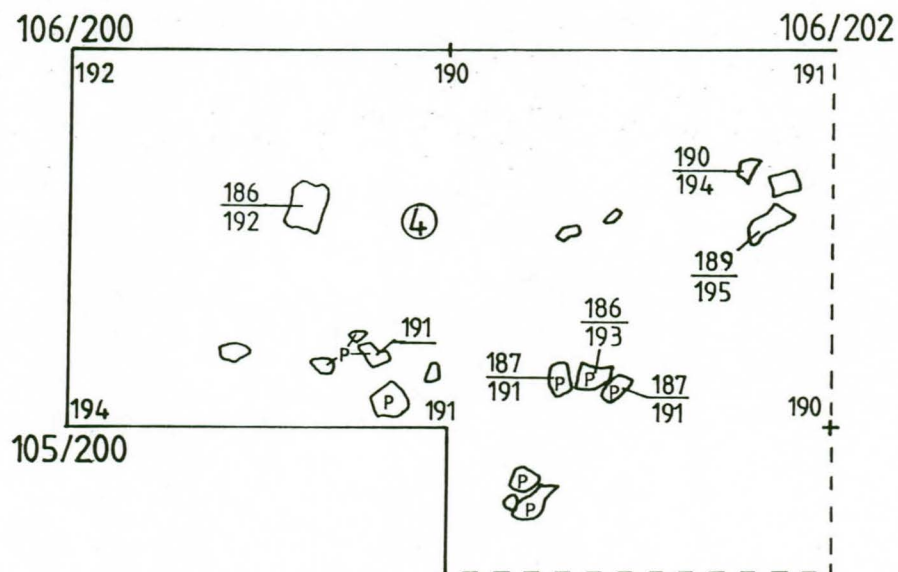
Mk 1:20 0 1m

Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

⑧

④ hieno hiekka, vaaleanruskea

P palanut kivi

LAHTI

MYLLYJOJA 2001

Mk 1:50 0 1m

Kp 71,47 m mpy

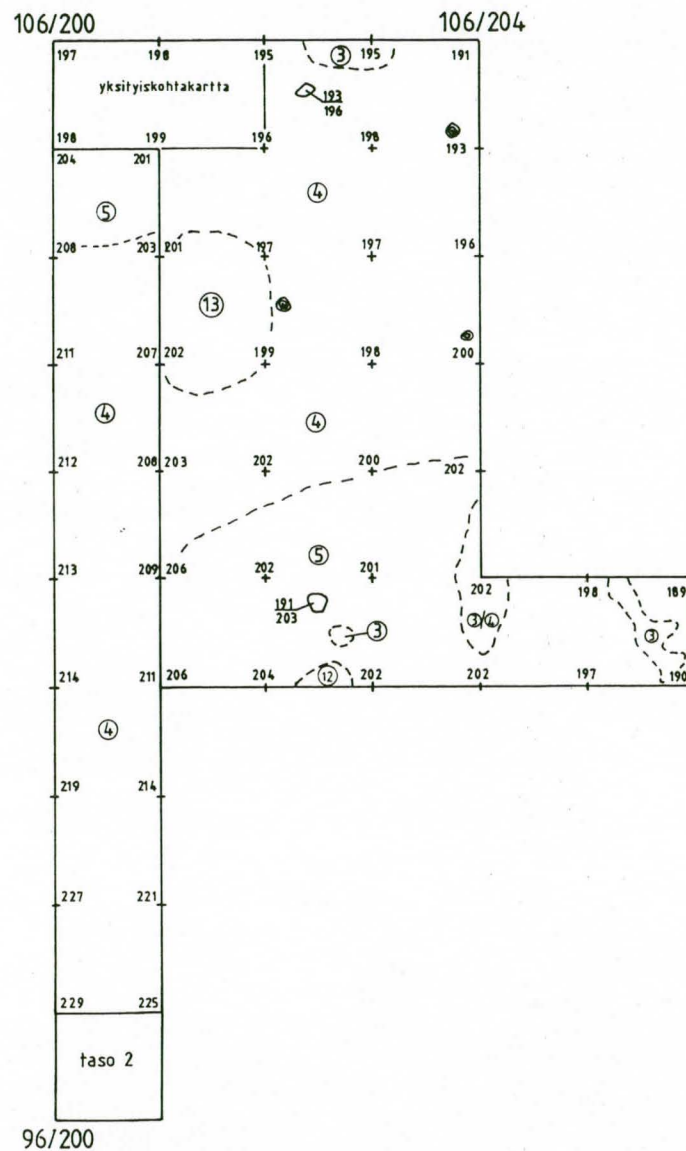
Koje 205

N

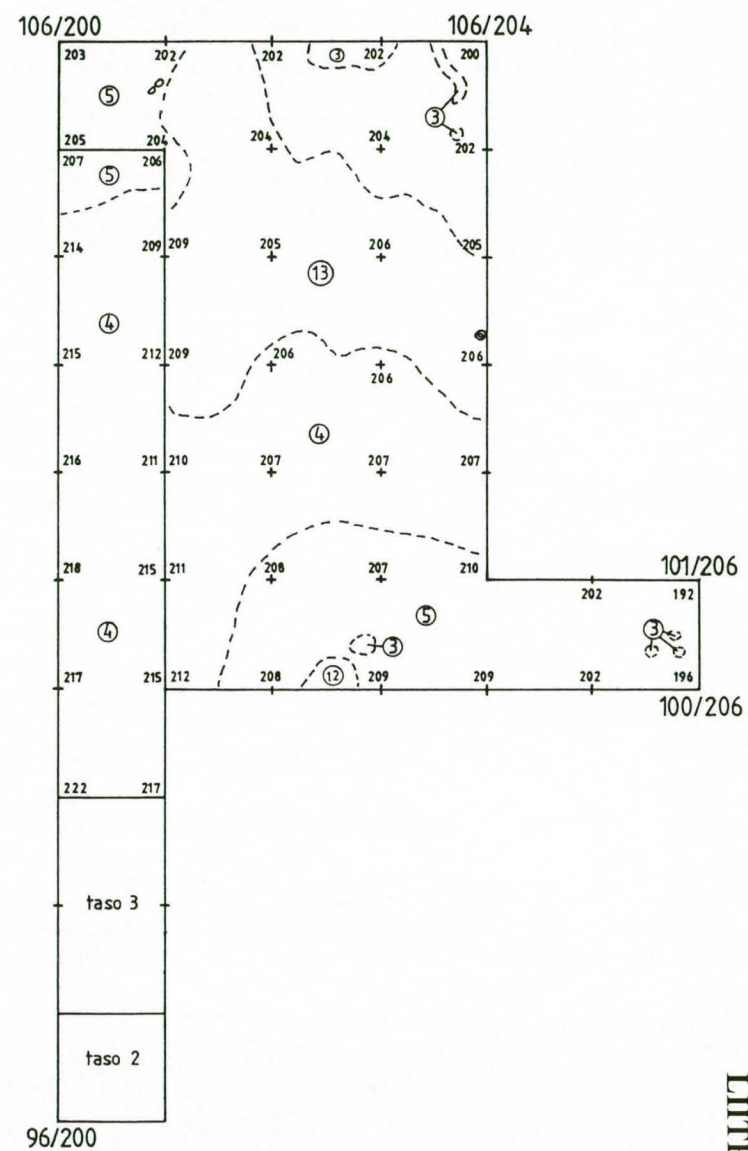
Piirt. Anssi Malinen

- ③ mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea
- ⑫ hieno hiekka, punertava
- ⑬ hiekka, harmahtava
- ☉ lahonnut puu

taso 3

taso 4

LAHTI MYLLYOJA 2001

Yksityiskohtakartta, taso 3

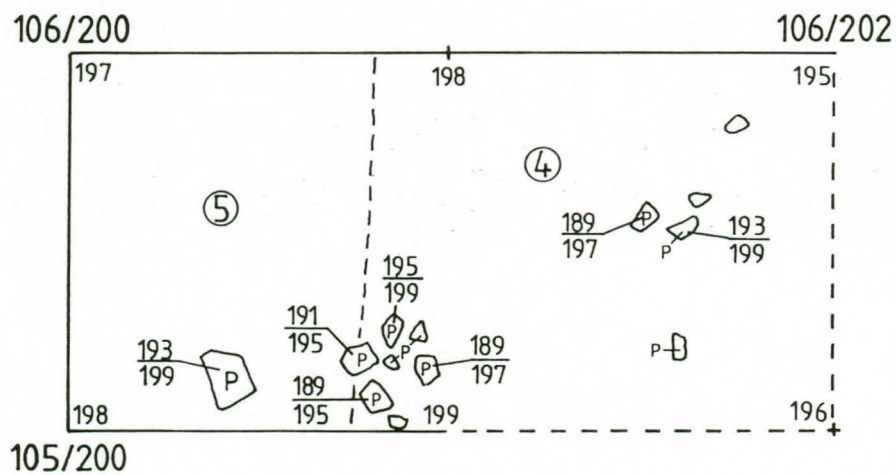
Mk 1:20 0 1m

Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

⑩

- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea
- P palanut kivi

LAHTI
MYLLYOJA 2001

Mk 1:50 0 1m

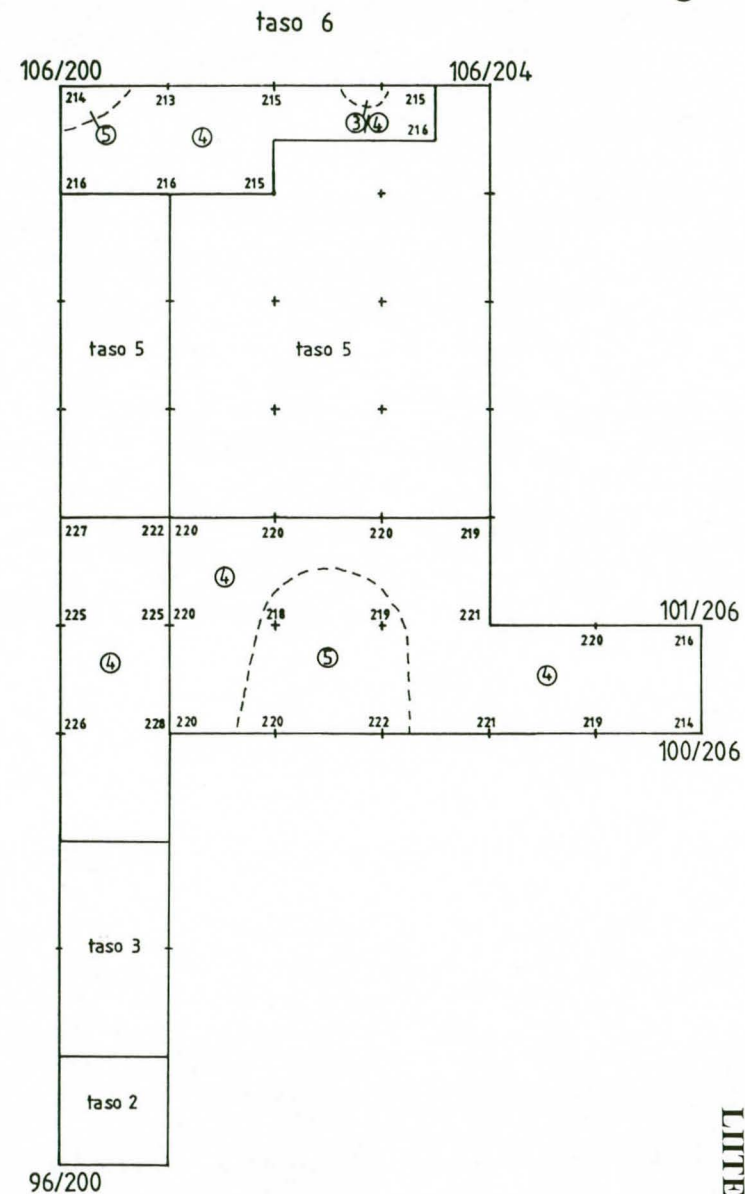
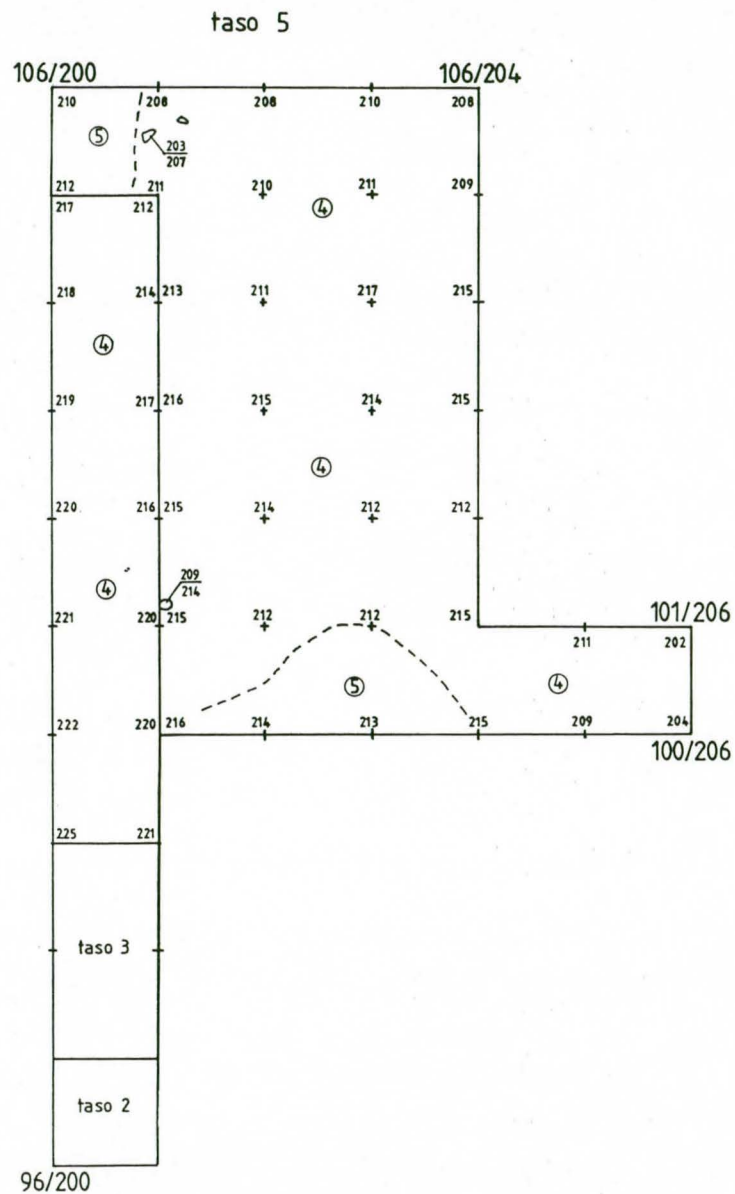
Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

- ③ mullansekainen hieno hiekka,
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑤ hieno hiekka, punertavanruskea

LAHTI
MYLLYOJA 2001

Mk 1:50 0 1m

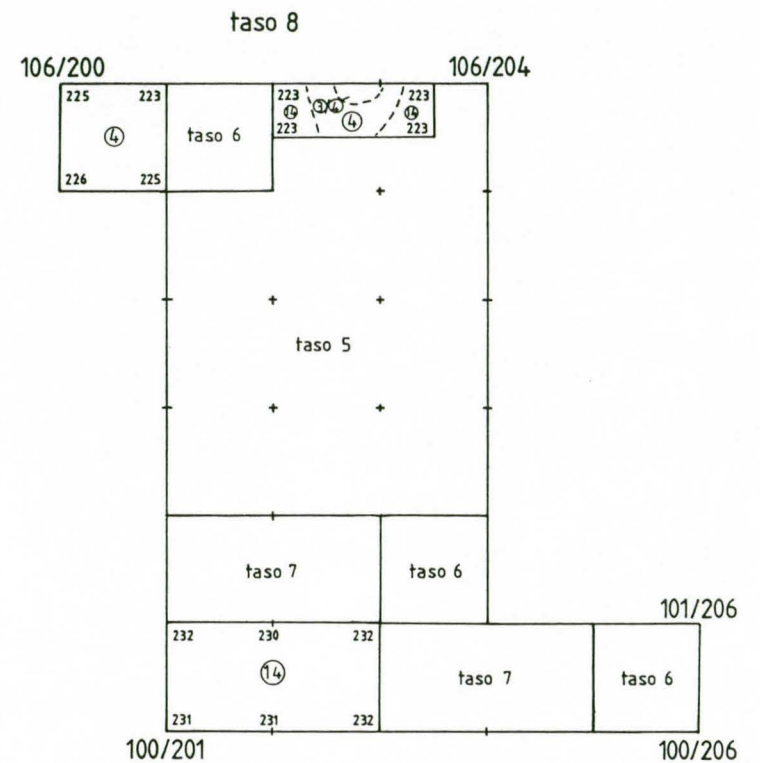
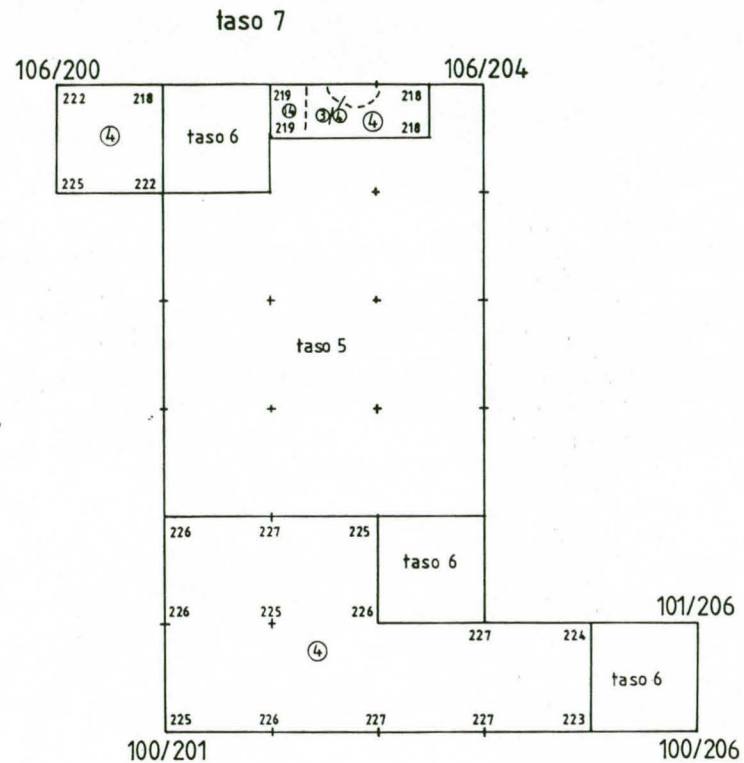
Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma,
+ noki, hiili
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑭ hieno hiekka, harmaanruskea

LAHTI

MYLLYOJA 2001

Taso 9

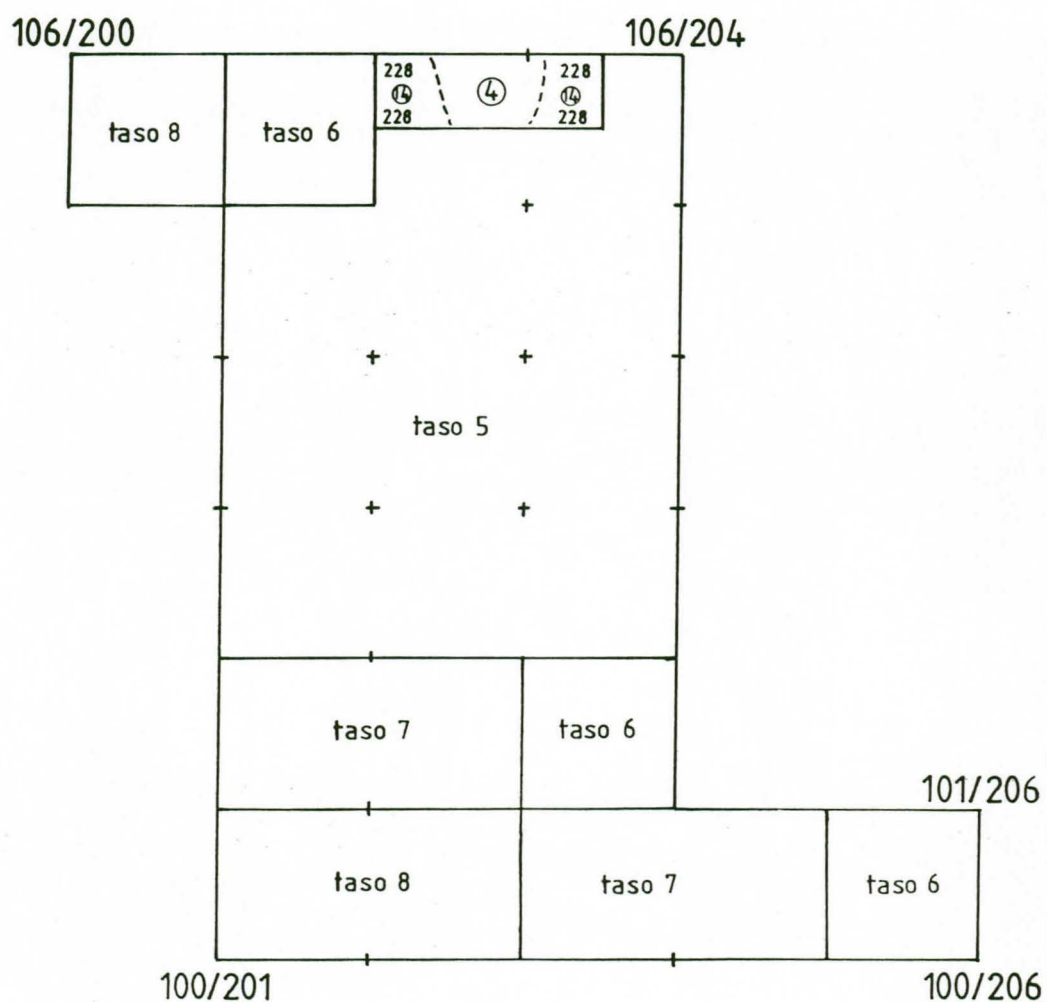
Mk 1:50 0 1m

Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

⑬

④ hieno hiekka, vaaleanruskea

⑭ hieno hiekka, harmaanruskea

LAHTI
MYLLYOJA 2001

Leikkauskartat

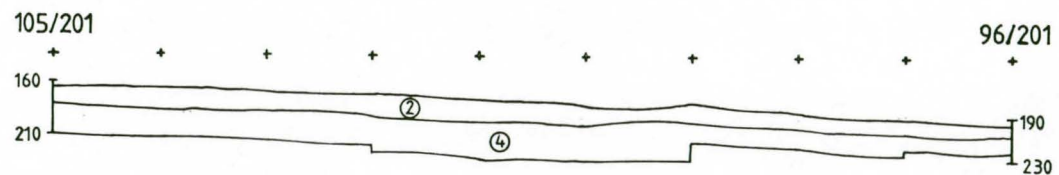
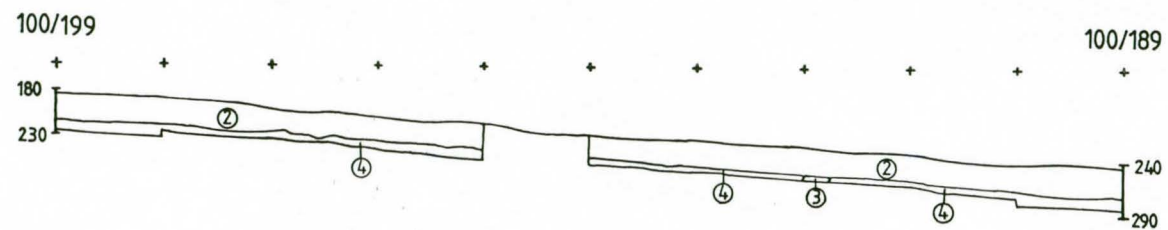
Mk 1:50 0 1m

Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

- ② mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma, +noki, hiili

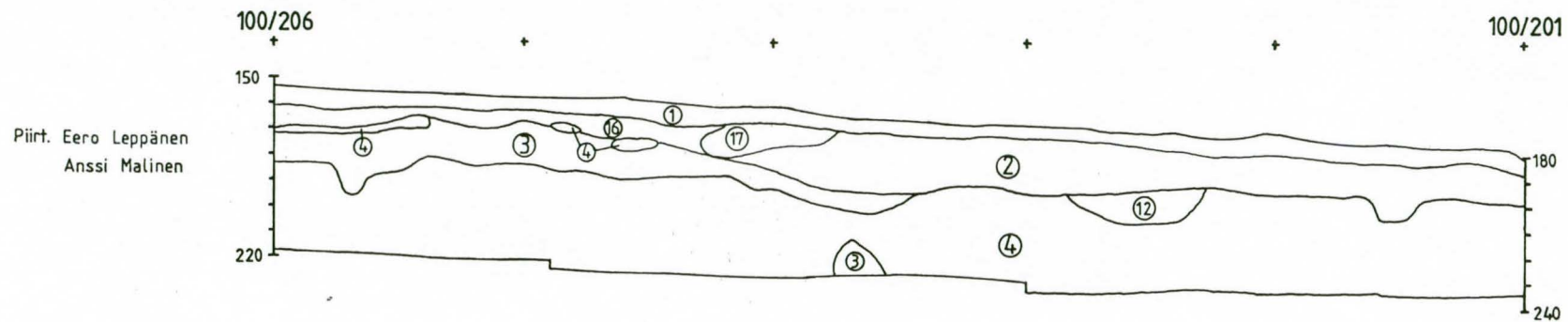
LAHTI
MYLLYOJA 2001

Leikkauskartat

Mk 1:20 0 1m

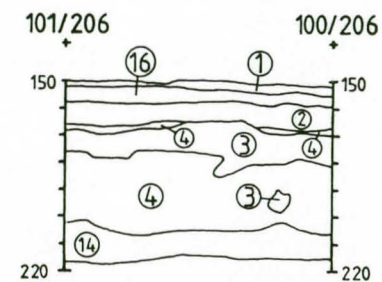
Kp 71,47 m mpy

Koje 205

- 1 turve
- 2 mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- 3 mullansekainen hieno hiekka, tumma, +noki, hiili
- 4 hieno hiekka, vaaleanruskea
- 12 hieno hiekka, punertava
- 14 hieno hiekka, harmaanruskea
- 16 sora
- 17 savi

Piirt. Laura Koivisto
Anssi Malinen

LAHTI
MYLLYOJA 2001

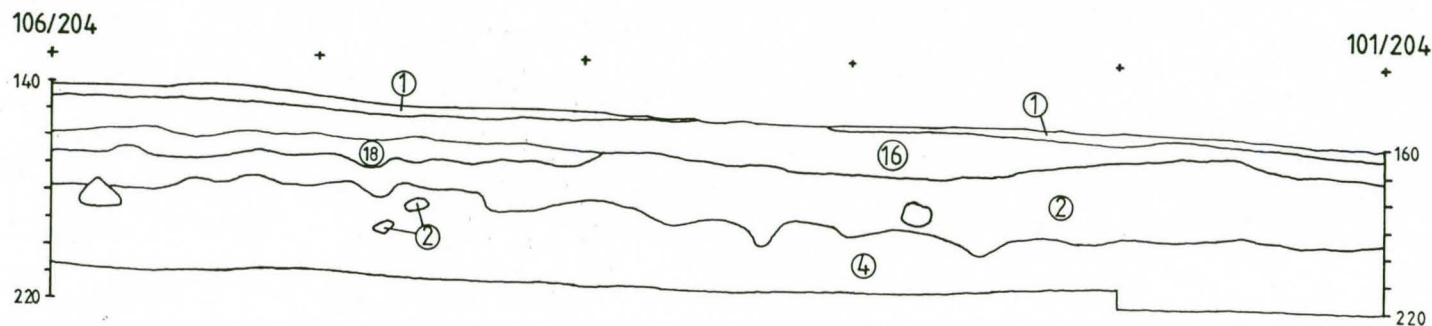
Leikkauskartat

Mk 1:20 0 1m

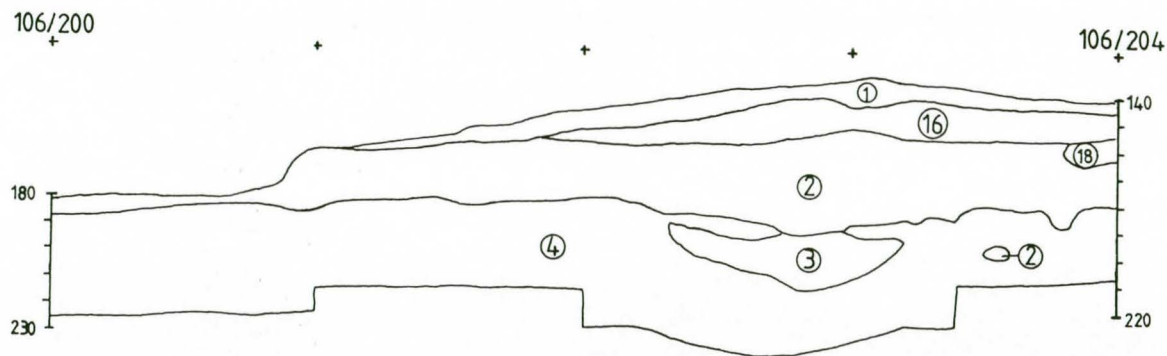
Kp 71,47 m mpy

Koje 205

Piirt. Anssi Malinen

- ① turve
- ② mullansekainen hieno hiekka, tummanruskea
- ③ mullansekainen hieno hiekka, tumma, +noki, hiili
- ④ hieno hiekka, vaaleanruskea
- ⑬ sora
- ⑮ hieno hiekka, kova, harmaa

Alkuperäisnegatiiveja säilytetään Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

Kuvaaja Janne Kinnunen

Nro	Pvm	Suunta	Aihe
128730	29. 6.	-	Ryhmäkuva kaivaushenkilökunnasta.
129875	11. 6.	Etelästä	Yleiskuva kaivausalueesta.
129876	11. 6.	Idästä	Yleiskuva kaivausalueesta.
129880	12. 6.	Etelästä	Yleiskuva.
129881	13. 6.	-	Työkuva.
129882	13. 6.	-	Työkuva.
129883	13. 6.	-	Työkuva.
129884	13. 6.	-	Työkuva.
129885	13. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/189-194, 1. taso.
129886	13. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/189-194, 1. taso.
129887	13. 6.	Pohjoisesta	Ruutu 100/189, 1. taso.
129888	13. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 101-105/20, 1. taso.
129889	14. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/195-199, 1. taso.
129890	14. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 96-101/200, 1. taso.
129891	14. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 96-105/200, 2. taso.
129892	14. 6.	Pohjoisesta	Ruudut väliltä 96-105/200, 2. taso.
129893	14. 6.	Pohjoisesta	Ruudut väliltä 97-105/200, 3. taso.
129894	14. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 97-105/200, 3. taso.
129895	15. 6.	Pohjoisesta	Ruudut väliltä 96-105/200. Ruudut 99-105/200 ovat 4. tasossa, ruudut 97-98/200 ovat 3. tasossa ja ruutu 96/200 on 2. tasossa.
129896	15. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 96-105/200. Ruudut 99-105/200 ovat 4. tasossa, ruudut 97-98/200 ovat 3. tasossa ja ruutu 96/200 on 2. tasossa.
129897	18. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/202-206, taso 0.
129898	18. 6.	-	Keramiikkapalat "in situ". 1. kerros, 100,95/202,70.
129899	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/202-206, 1. taso.
129900	19. 6.	-	Työkuva.
129901	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/181- 188, 1. taso.
129902	19. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/181- 188, 1. taso.
129903	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/20 -206, 2. taso.
129904	19. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/181-188, 2. taso.
129905	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/181-188, 2. taso.
129906	25. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 1. Ruudut 100/202-203 ovat tasossa 2.
129907	25. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 1. Ruudut 100/202-203 ovat tasossa 2.
129908	25. 6.	-	Työkuva.
129909	25. 6.	-	Työkuva. Hannu Poutiainen seulomassa.
129910	25. 6.	-	Työkuva. Anssi Malinen kaivaa keramiikkakeskittymää.
129911	26. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 2.
129912	26. 6.	-	Keramiikkakeskittymä. Ruudut 101/202-203, 2. kerros.
129913	26. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 3.
129914	26. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 3.
129915	26. 6.	Pohjoisesta	Kiveys tasossa 3. Ruudut 105/201 ja 105/200.
129916	27. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 4.

Alkuperäisnegatiiveja säilytetään Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

Kuvaaja Janne Kinnunen

Nro	Pvm	Suunta	Aihe
129917	27. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 4.
129918	27. 6.	Pohjoisesta	Taso 5. Ruudut 100/201-203, 101/201-203, 104/201 ja 105/200-201.
129919	27. 6.	Etelästä	Taso 5. Ruudut 100/201-203, 101/201-203, 104/201 ja 105/200-201.
129925	28. 6.	Etelästä	Pohjoisprofiili. 106/200-204.
129926	28. 6.	Lännestä	Itäprofiili. 101-106/204.
129927	28. 6.	Pohjoisesta	Eteläprofiili. 100/201-204.
129930	29. 6.	Lännestä	Työkuva. Kaivausaluetta peitetään.
129931	29. 6.	Lännestä	Yleiskuva.
129932	29. 6.	Lännestä	Vasemmanpuoleisen teikin kohdalta löytyi kvartsi-iskos ja oikeanpuoleisen teikin kohdalta kivikirves.
129933	29. 6.	Pohjoisesta	Etummaisen teikin kohdalta löytyi kirves ja takimmaisen teikin kohdalta kvartsi-iskos.

Alkuperäisiä diapositiiveja säilytetään Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

Kuvaaja Janne Kinnunen

Nro	Pvm	Suunta	Aihe
32599	11. 6.	Etelästä	Yleiskuva kaivausalueesta.
32600	13. 6.	-	Työkuva.
32601	13. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/189-194, 1. taso.
32602	13. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/189-194, 1. taso.
32603	13. 6.	Pohjoisesta	Ruutu 100/189, 1. taso.
32604	13. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 101-105/200, 1. taso.
32605	14. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/195-199, 1. taso.
32606	14. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 96-101/200, 1. taso.
32607	14. 6.	Pohjoisesta	Ruudut väliltä 96-105/200, 2. taso.
32608	14. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 96-105/200, 2. taso.
32609	14. 6.	Pohjoisesta	Ruudut väliltä 97-105/200, 3. taso.
32610	14. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 97-105/200, 3. taso.
32611	15. 6.	Pohjoisesta	Ruudut väliltä 96-105/200. Ruudut 99-105/200 ovat 4. tasossa, ruudut 97-98/200 3. tasossa ja ruutu 96/200 on 2. tasossa.
32612	15. 6.	Etelästä	Ruudut väliltä 96-105/200. Ruudut 99-105/200 ovat 4. tasossa, ruudut 97-98/200 3. tasossa ja ruutu 96/200 on 2. tasossa.
32613	18. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/202-206, taso 0.
32614	18. 6.	-	Keramiikkapalat "in situ". 1. kerros, koordinaatit 100,95/202,70.
32615	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/202-206, 1. taso.
32616	19. 6.	-	Työkuva.
32617	19. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/181-188, 1. taso.
32618	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/181-188, 1. taso.
32619	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/202-206, 2. taso.
32620	19. 6.	Idästä	Ruudut väliltä 100/181-188, 2. taso.
32621	19. 6.	Lännestä	Ruudut väliltä 100/181-188, 2. taso.
32622	25. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 1. Ruudut 100/202-203 ovat tasossa 2.
32623	25. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 1. Ruudut 100/202-203 ovat tasossa 2.
32624	25. 6.	-	Työkuva.
32625	25. 6.	-	Työkuva.
32626	25. 6.	Pohjoisesta	Kiveys tasossa 2. Ruudut 105/201 ja 105/200.
32627	25. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 2.
32628	26. 6.	-	2. kerroksen keramiikkakeskittymä. Ruudut 101/202-203.
32629	26. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 3.
32630	26. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 3.
32631	26. 6.	Pohjoisesta	Kiveys tasossa 3. Ruudut 105/201 ja 105/200.
32632	26. 6.	-	Kiveys, lähikuva.
32633	26. 6.	Pohjoisesta	Ruutu 100/202 tasossa 3. Värjäytymä.
32634	26. 6.	Pohjoisesta	Kiveys tasossa 3. Ruudut 105/201 ja 105/200.
32635	26. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 3.

Alkuperäisiä diapositiiveja säilytetään Lahden kaupunginmuseon kuva-arkistossa.

Kuvaaja Janne Kinnunen

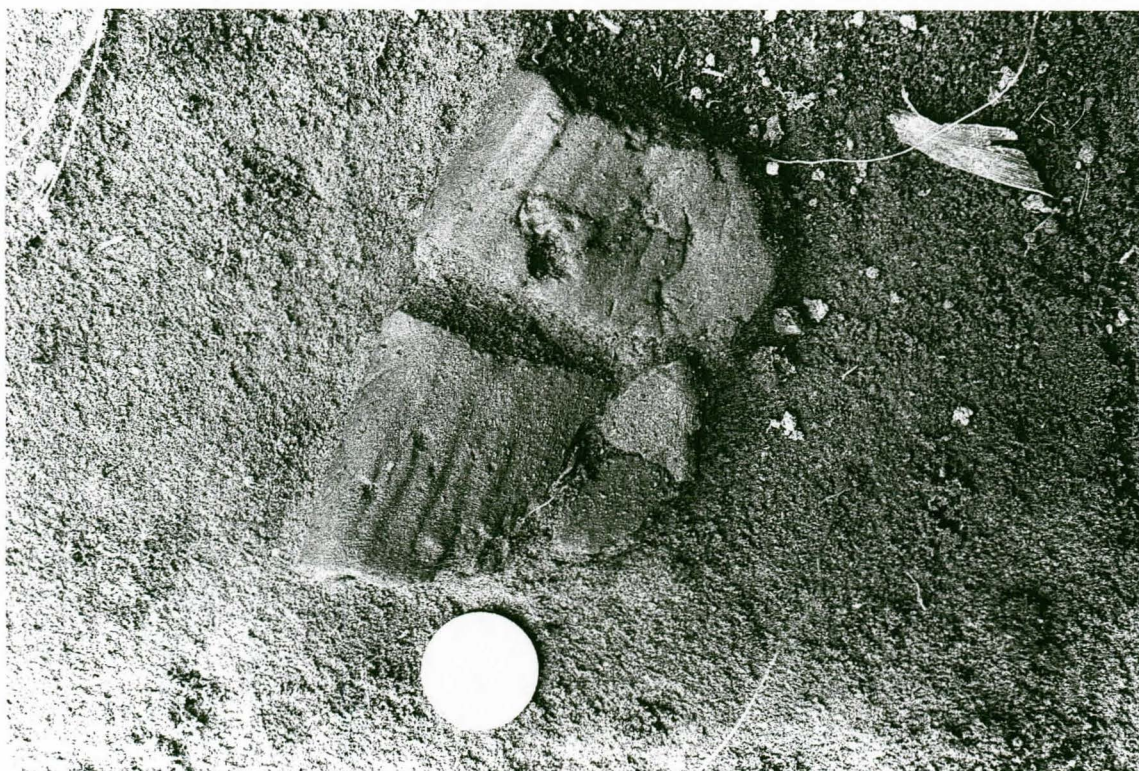
Nro	Pvm	Suunta	Aihe
32636	26. 6.	Etelästä	Kaivausalue, taso 3.
32637	27. 6.	Pohjoisesta	Kaivausalue, taso 4.
32638	27. 6.	Etelästä	Taso 5, ruudut 100-101/201-203, 104/201 ja 105/200-201.
32639	27. 6.	Pohjoisesta	Taso 5, Ruudut 100-101/201-203, 104/201 ja 105/200-201.
32640	28. 6.	Etelästä	Pohjoisprofiili. 106/200-204.
32641	28. 6.	Lännestä	Itäprofiili. 101-106/204.
32642	28. 6.	Pohjoisesta	Eteläprofiili.100/201-204.
32643	29. 6.	Lännestä	Työkuva. Kaivausaluetta peitetään.
32644	29. 6.	Pohjoisesta	Etummaisen teikin kohdalta löytyi kirves ja takimmaisen teikin kohdalta kvartsi-iskos.

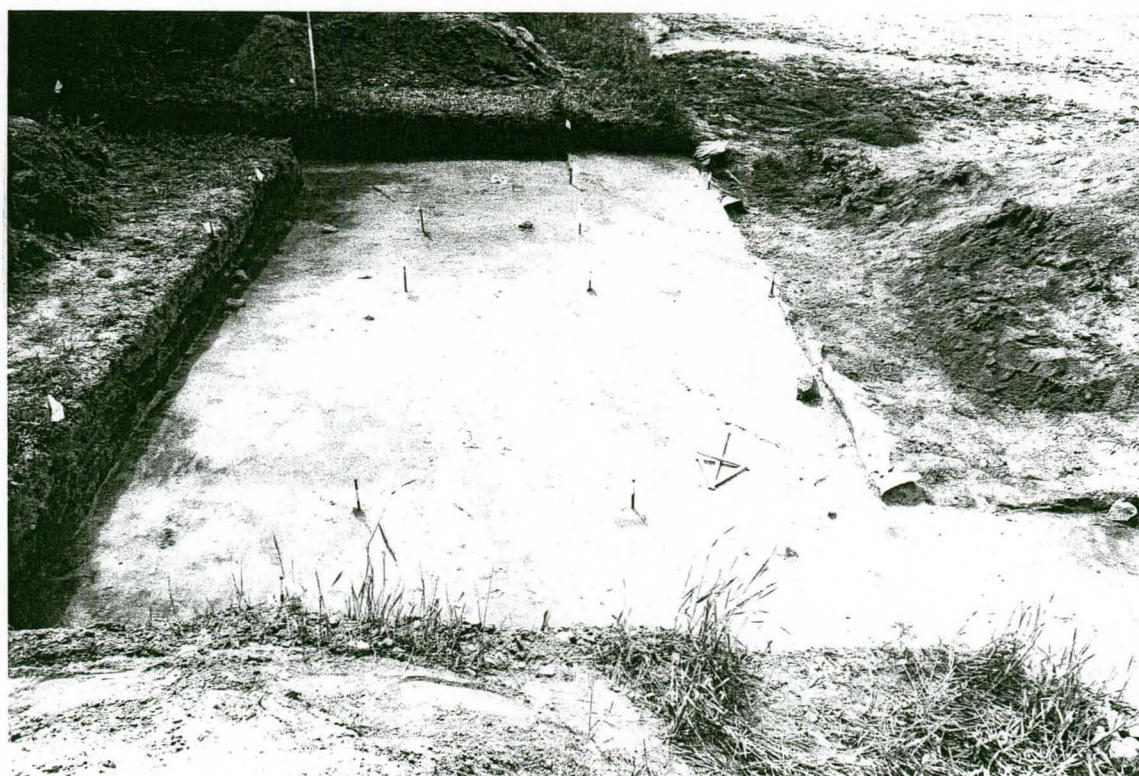
LKM Neg 129881
Työkuva.

LKM Neg 129884
Työkuva.

LKM Neg 129898
Keramiikkapalat "in situ". 1. kerros, 100,95/202,70.

LKM Neg 129907
Kaivausalue, taso 1. Ruudut 100/202 - 203 ovat tasossa 2.

LKM Neg 129909
Työkuva. Hannu Poutiainen seulomassa.

LKM Neg 129910
Työkuva. Anssi Malinen kaivaa keramiikkakeskittymää.

LAHTI MYLLYOJA 2001

KOEKUOPAT

koekuoppa	75/204	80/204	85/204	90/204
vaaitus m mpy	70,88	71,19	71,48	71,73
koko	50 x 50 cm	50 x 45 cm	50 x 45 cm	45 x 45 cm
syvyys	60 cm	50 cm	25 cm	30 cm
maa-aines 1	turve, 5 cm	turve, 7 cm	turve, 5 cm	turve, 5 cm
maa-aines 2	tummanruskea mul- lansekainen hieno hiekkä, 14 cm	tummanruskea mul- lansekainen hieno hiekkä, 8 cm	tummanruskea mul- lansekainen hieno hiekkä, kerroksen alaosassa hiiltä, 12 cm	tummanruskea mul- lansekainen hieno hiekkä, 8 cm
maa-aines 3	musta hieno hiekkä, jossa runsaasti no- kea ja hiiltä, 6 cm	tummanruskea hie- no hiekkä, jossa nokea ja hiiltä, 6 cm	vaaleanruskea hieno hiekkä	vaaleanruskea hieno hiekkä, 0 - 2 cm
maa-aines 4	vaaleanharmaa hie- no hiekkä (huuhtou- tumiskerros), 4 cm	vaaleanruskea hieno hiekkä		tummanruskea hieno hiekkä, jossa nokea, hiiltä ja humusta, 7 cm
maa-aines 5	vaaleanruskea hieno hiekkä			vaaleanruskea hieno hiekkä
löydöt, kpl	kvartsi-iskos, 3	keramiikka, 2	ei löytöjä	kvartsi-iskos, 5 palanut luu, 11 749 - 752
KM 32673	747	748		
huom.			kuopassa runsaasti juuria	

koekuoppa	95/204	106/214	106/219	106/224
vaaitus m mpy	71,82	72,31	72,34	72,48
koko	50 x 45 cm	40 x 50 cm	50 x 45 cm	54 x 50 cm
syvyys	35 cm	60 cm	55 cm	55 cm
maa-aines 1	turve, 5 cm	sora, 25 cm	turve, 2 cm	turve, 8 cm
maa-aines 2	tummanruskea mullansekainen hieno hiekka, 7 cm	hieno hiekka, jossa nokea ja hiiltä, 10 cm	soransekainen multa, 10 cm	soransekainen multa, 7 cm
maa-aines 3	vaaleanruskea hieno hiekka, 5 cm	vaaleanruskea hieno hiekka	hieno hiekka, jossa nokea ja hiiltä, 10 cm	hieno hiekka, jossa nokea ja hiiltä, 17 cm
maa-aines 4	tummanruskea hieno hiekka, jossa nokea, hiiltä ja humusta, 10 cm		vaaleanruskea hieno hiekka	vaaleanruskea hieno hiekka
maa-aines 5	vaaleanruskea hieno hiekka			
löydöt, kpl KM 32673	keramiikka, 170 kvartsi-iskos, 1 753 - 758	keram., 6; kvartsi-iskos, 1; pal. luu, 4 761 - 763	keramiikka, 72 kvartsi-iskos, 2 764 - 767	keramiikka, 21 palanut luu, 1 768 - 771
huom.				

koekuoppa	106/229	108/234	108/244
vaaitus m mpy	72,63	72,85	
koko	40 x 35 cm	50 x 50 cm	50 x 40 cm
syvyys	45 cm	65 cm	60 cm
maa-aines 1	turve, 3 cm	turve, 5 cm	turve, 4 cm
maa-aines 2	tummanruskea sora, 12 cm	karkea mullansekainen hiekka, 10 cm	savinen multa, 20 cm
maa-aines 3	vaaleanruskea hiekka, 6 cm	sora, 9 cm	kova, harmaa hiesu
maa-aines 4	lähes musta hieno hiekka, jossa hiiltä ja nokea, 8 cm	savinen hiesu	
maa-aines 5	vaaleanruskea hieno hiekka		
löydöt, kpl KM 32673	keram., 12; palanut luu 2 759 - 760	ei löytöjä	ei löytöjä
huom.		eteläprofiilissa noen tummaksi värjäämä läikkä 37 - 50 cm:n syvyydessä	

koekuoppa	111/204	116/204	119/204
vaaitus m mpy	72,03	72,0	71,91
koko	45 x 50 cm	45 x 50 cm	60 x 50 cm
syvyys	70 cm	50 cm	35 cm
maa-aines 1	turve, 8 cm	sora, 2 cm	karkea hiekka, 3 cm
maa-aines 2	kova, tummanruskea hieno hiekka, jossa hieman hiiltä, 15 cm	kova, tummanruskea hieno hiekka, jossa hieman hiiltä, 13 cm	vaaleanruskea hieno hiekka, 7 cm
maa-aines 3	vaaleanruskea hieno hiekka, 20 cm	vaaleanruskea hieno hiekka	harmaa hieno hiekka
maa-aines 4	harmaa hieno hiekka		
maa-aines 5			
löydöt, kpl KM 32673	keramiikka, 1 772	ei löytöjä	ei löytöjä
huom.			

LAHTI MYLLYOJA 2001**Kairaukset****Kairapiste 100/181**

Kyntökerrosta 18 cm, mahdollisesti 20 cm:iin. Sen alapuolella värjäätynyt savi/hiesu 35 cm:iin, jonka alla harmaa, kova, tiivis savi. Savi jatkuu 55 cm:iin, jonka jälkeen hiekkaa sisältävä savi, tai savea sisältävä hiekka, jossa puuta 69 cm kohdalla. Muuttuu alemmas mentäessä hiekkaisemmaksi, siinä kasvijäänteitä 78-80 cm kohdalla.

Kairapiste 100/183

Kyntökerros vaikeasti arvioitavissa, sen alapuolinen kulttuurikerros ei juurikaan erotu siitä värin perusteella, vaan lähinnä tiiviyden perusteella. Hieman värieroa, sen perusteella kyntökerros voisi olla 18 cm. Siitä alaspäin kulttuurikerrosta 31 cm:iin, sen alapuolella harmaa, hieman kellertävä, kova, kuiva savi 45 cm:iin. Kova, harmahtava, osin kellertävä tai ruskehtava savi jatkuu 57 cm:iin, jonka jälkeen hiekkaa sisältävä savi 63 cm:iin, jonka jälkeen puuta maa-aineksen seassa 67 cm:iin. Sen jälkeen savea sisältävä hiekka, jossa puuta 76-79 cm välillä, savea sisältävä hiekka 84 cm:iin.

Kairapiste 100/185

Pintakerrosta 22-23 cm. Kulttuurikerrosta 23 cm:stä 33 cm:iin.

Siitä alaspäin (nähtävästi) värjäytynyt hiekka 45 cm:iin. Värjäätynyt kerros voi olla myös vaaleampi kulttuurikerros, joka toisessa kairauksessa jatkui 6 cm vielä 51 cm:iin, sen alapuolella värjäätynyt hiekka 67 cm:iin, sitten savi, jonka paksuus 2-3 cm, sen alapinnalla nokea, sitten 1 cm hiekkakerros 69-70 cm, sen alapuolella hiekkaa sisältävä savi 70-73 cm, siitä alaspäin harmahtavan ruskea hiekka.

Kairapiste 100/204

0-14 cm hiekan, saven ja humuksensekainen löyhä kerros, sen alla harmaa savi 14-16 cm:iin, sen alapuolella hiekkaa, savea ja humusta sisältävä kerros 24 cm:iin, sen alapuolella 25 cm:iin ruskea hiekka, ei täysin puhdas, sen alla selvä tumma, nokinen kulttuurikerros, joka on lähes musta alaosaan 34 cm:iin, sen alapuolella punertava hiekka 45 cm:iin.

Kairapiste 100/206

Löyhä, hiekan, saven ja humuksen sekainen kerros 0-8 cm:iin, sitten tiivis hiekan ja humuksen, mahdollisesti saveksen sekainen kerros, joka on väriltään tumman harmaan ruskea 17 cm:iin, sen alla tumma, nokinen 1 cm paksuinen kerros, 17-18 cm ruskehtava hiekka, ei täysin puhdas, hieman tummaa ainesta joukossa. Sen alapuolella selvä nokinen kulttuurikerros, hiekkaa 27 cm:iin, värjäytynyt tummemmaksi. Värjäytynyt punertava hiekka 30 cm:iin, sen alla punertava hiekka.

Kairapiste 100/208

Löyhä, humuksen ja hiekan sekainen kerros 0-5 cm:iin. Sen alapuolella tiiviimpi hiekan ja humuksen sekainen kerros 0-11 cm:iin, sitten ruskehtava hiekkakerros, jossa ainakin humusta 11-13 cm, sen alapuolella kulttuurikerros, hiekkaa, jossa ainakin nokea, alaosassa hiilenmurusia 20 cm:iin värjäytynyt tummemmaksi, värjäytynyt punertava hiekka 20-22 cm, sitten punertava hiekka 45 cm:iin, vaalenee alaspäin mentäessä.

Kairapiste 100/210

Löyhä hiekan, saven ja kasviaineksen sekainen kerros 10 cm:iin. Sen alapuolella tiiviimpi tummahko humuksen, hiekan ja (ilmeisesti) noen sekainen kerros 18 cm:iin, kerroksen alaosassa 1 cm lähes mustaa. Sen alapuolella, 18-19 cm, punertava hiekka, sen alapuolella, 19-24 cm, kulttuurikerros, tumman, noensekainen hiekka. Alapuolella punertava hiekka.

Kairapiste 100/212

Sekoittunut karkeamman hiekan ja savensekainen löyhä kerros 16 cm:iin. Alapuolella lähes musta nokinen hienon hiekan kerros 16-19 cm. Sen alapuolella värjäätynyt, vaaleampi hieno hiekka 24 cm:iin. Sen alapuolella punertava hiekka, joka vaalenee alaspäin mentäessä 45 cm:iin.

Kairapiste 100/214

Karkean hiekan ja saven sekainen kerros 0-12 cm:iin, sen alla nokinen tumma kulttuurikerros 17 cm:iin. Sen alapuolella kellertävä, hieman punertava hieno hiekka.

Kairapiste 100/218

Suhteellisen tiivis saven ja humuksen sekainen kerros lähes pinnasta, ehkä hiukan savea päällä (2 cm) 8 cm:iin. Sen alapuolella 2 cm nokinen kulttuurikerros, jonka alapuolella 10-14 cm, värjäätynyt hiekka, sitten punertava hiekka.

Kairapiste 88/204

Löyhä humuskerros 0-6 cm. Tiiviimpi, tumma humuksensekainen hieno hiekka, 6-12 cm. 12-13 cm punertava hieno hiekka. 13-18 cm tummahko kulttuurikerros, jossa hiukan nokea, mahdollisesti humusta. Sen alla punertava hieno hiekka, vaalenee alaspäin.

Kairapiste 92/204

Hiekan ja saven sekainen humus 0-4 cm. 4-6 cm punertava hiekka, ei puhdas. 6-9 cm humuksensekainen hieno hiekka, tumma. 9-10 cm, punertava hieno hiekka. 10-19 cm hieno hiekka, kulttuurikerros, melkein musta, nokea, pieniä hiilenpalasia. Alla punertava hieno hiekka, yläosassa hiukan nokea.

Kairapiste 96/204

Löyhä humus 0-4 cm. Alla tiivis, humuksensekainen hieno hiekka, tummanharmaan ruskea 4-7 cm. Sen alapuolella, 7-14 cm, punertava hieno hiekka. Sen alla hieno hiekka, 14-20 cm, joka lähes mustaa, noensekaista. 20 cm punertava hieno hiekka, joka vaalenee alaspäin mentäessä.

Kairapiste 104/204

Sekoittunut, hieman saven sekainen keskikarkea hiekka 18 cm:iin. 18-33cm tumma, noensekainen kulttuurikerros, hieno hiekka. 33-45 cm punertava, hieno hiekka.

Kairapiste 108/204

Keskikarkea sekoittunut hiekka 13 cm:iin. Sen alla humuksen sekainen hieno hiekka 13-23 cm. 23-27 cm nokinen, hieno hiekka, kulttuurikerros. Sen alla punertava, hieno hiekka.

Kairapiste 112/204

Keskikarkea sekoittunut hiekka 3 cm. Sen alla tiivis ruskeahko hieno hiekka, humusta joukossa, 9 cm:iin. Sen alla harmaa hieno hiekka 2 cm. 11-14 cm nokinen, hieno hiekka, kulttuurikerros. Sen alla punertava hieno hiekka, jonka yläosassa hiukan nokea. Vaalenee syvemmälle mentäessä.

Kairapiste 70/200

Kyntökerros, humuksen paksuutta vaikea arvioida, ehkä 15 cm. Sen alla harmaa, savipitoinen kerros, tummenee vähitellen. Sisältää nokea ja hienoa hiekkaa ja savea 27 cm:iin. Sen alla harmah-tava hieno hiekka. Myös kyntökerroksessa hiekkaa. Harmahtava hiekka jatkuu 63 cm:iin, jonka jälkeen harmahtava savi, jossa ruskeaa väriä siellä täällä ja hieman hiekkaa joukossa 82 cm:iin.

Kairapiste 80/200

Kairaus kyntöpalkin vierestä. Humuksen sekainen kerros 5 cm. Sen alla punertavaa hienoa hiekkaa, joka muuttuu vähitellen harmahtavaksi 45 cm:iin saakka. Selvä hieno hiekka jatkuu 60 cm:iin, jonka jälkeen tulee savensekainen hiekka 64 cm:iin. Sitten savea 66 cm:iin. Harmaa hiekka sen jälkeen 75 cm:iin ja siitä harmaa savi, jossa hiukan hiekkaa 82 cm:iin.

Kairapiste 90/200

Humusta 4 cm. 4- 9 cm keltainen hiekka, sitten hiukan harmaata hiekkaa ja humusta, jossa olkea 15 cm:iin. Sen alla punertavaa hiekkaa 22 cm:iin, josta alkaen muuttuu harmaammaksi 45 cm:iin. Hiekka jatkuu n. 50 cm:iin, jonka jälkeen alkaa olla osittain saven sekaista. 60- alaspäin harmaa hiekka.

LAHTI MYLLYOJA 2001

Radiohiiliajoitusnäytteet:

Nro.	Pvm.	Sijainti	Konteksti	huomioita
1	28.6.	x = 105,95 y = 202,70 7. kerros	lieden vierestä	hiiltä analyysiin
2	26.6.	x = 101,75 y = 203,05 z = 200 3. kerros	kulttuurikerros	keramiikka, KM 32673:509 analyysiin
3	27.6.	x = 105,50 y = 200,30 z = 205 5. kerros	kulttuurikerros	keramiikka, KM32673:672 analyysiin
4	27.6.	x = 101 y = 202 4. kerros	kulttuurikerros	palanutta luuta, KM 32673:598 analyysiin
5	27.6.	x = 105 y = 200 4. kerros	kiveyksen ympäristö	keramiikka, KM32673:625 varalla
6	27.6.	x = 105 y = 200 5. kerros	kulttuurikerros	keramiikka, KM 32673:675 varalla

LAHTI MYLLYOJA 2001**Makrofossiilinäytteet:**

Nro.	Pvm.	Sijainti	Konteksti
1	20.6.	x = 100,20 - 100,35 y = 183,40 - 183,50 z = 372	
2	20.6	x = 100,20 - 100,35 y = 183,40 - 183,50 z = 387	

Puulajinäytteet:

3		x = 100 y = 183 z = 386	
4	19.6.	x = 100 y = 191 syvyys 124 cm	